

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2548

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์

มหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

พ.ศ. 2548

ISBN 974-180-777-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Needs in Academic Matter of Physical Education Teachers in
Schools under the office of the Basic Education, Bangkok

Kittisak Karnjanacurt

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master Degree in Educational Administration,
Graduate School, Institute Suan Dusit Rajabhat University
2005
ISBN 974-180-777-5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

ของ

นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ

เรื่อง

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์	 (รองศาสตราจารย์ ดร. พยอมา วงศ์สารศรี)
กรรมการวิทยานิพนธ์	 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูลทรัพย์ นาคณา)
กรรมการวิทยานิพนธ์	 (ดร. สุชาติ ชีวพันธ์)
กรรมการและเลขานุการ	 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เย็นใจ เล่าหวณิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา	นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถาบัน	บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สุชาติ ชิวพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ อมรา เล็กเรณสินธุ์
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแยกความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาออกเป็น 5 ด้านอันได้แก่ 1.ด้านหลักสูตร 2.ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา 3.ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4.การผลิตและการใช้สื่อการสอน 5.การวัดและประเมินผลการเรียน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน การวิจัยดำเนินการโดยการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 38 โรงเรียน จำนวนครูพลศึกษา 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอนโดยตอนที่ 1 เป็นเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคือครูพลศึกษา ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการด้านวิชาการทั้ง 5 ด้าน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครแบบประเมินค่า 5 ระดับรวม 5 ด้านคือ 1 ด้านหลักสูตร 2 ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา 3 วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยวิธีการวิเคราะห์ F - test (one - way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านภาพรวมของความต้องการของครูพลศึกษาในด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าความต้องการด้านทักษะและเนื้อหาวิชามากเป็นอันดับที่ 1 ส่วนความต้องการในด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาเป็นอันดับ 2 การวัดและประเมินผลการเรียนมาเป็นอันดับ 3 และด้านหลักสูตรมาเป็นอันดับสุดท้ายของความต้องการในด้านวิชาการ

2. ความต้องการในด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านทักษะเนื้อหาวิชาเมื่อพิจารณาพบว่าความต้องการที่มากที่สุด ด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมนั้นหนาแน่นมาเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านความรู้ทักษะในการเคลื่อนไหวมาเป็นอันดับ 2 และกิจกรรมเข้าจังหวะมาเป็นอันดับ 3 โดยที่ความต้องการด้านวิชาการในส่วน of ความรู้ทักษะในกีฬาเทเบิลเทนนิสมาเป็นอันดับสุดท้าย

3. ความต้องการด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าความต้องการมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนพลศึกษาเป็นอันดับ 1

รองลงมาเป็นด้านการเรียนรู้สภาพการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาเป็นอันดับ 3 ส่วนวิธีการสอนพลศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย

4. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าความต้องการที่มากที่สุดคือด้านการนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมาเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นด้านการสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษามาเป็นอันดับ 2 และด้านการวัดผลและการให้คะแนนด้านต่างๆมาเป็นอันดับ 3 โดยที่ความต้องการสร้างข้อทดสอบปลายภาคเป็นอันดับสุดท้าย

5. ในส่วนของความต้องการในด้านหลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นอันดับสุดท้ายของการเปรียบเทียบความต้องการทั้งหมดโดยต้องการมากที่สุดในส่วนของหลักสูตรเป็นด้านการกำหนดการสอนมาเป็นอันดับ 1 การเขียนแผนการสอนมาเป็นอันดับ 2 และความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรมาเป็นอันดับ 3 ส่วนความต้องการด้านการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นอันดับสุดท้าย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พยอม วงศ์สารศรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สุชาติ ชีวพันธ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความอนุเคราะห์และกรุณามาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และจริยธรรมอันควรๆ แก่ผู้วิจัย

คุณประโยชน์อันเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้บิดามารดา อาจารย์ และ สมาชิกทุกคนในครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือ และสนับสนุนด้วยดีมาตลอด ด้วยความเคารพ

นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปี พ.ศ. 2548

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ด้านวิชาการ	5
2.1.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	6
2.1.3 หลักสูตรและการสอนเพื่อการวัดผล	7
2.1.4 หลักสูตรและการสอนพลศึกษา	24
2.1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
2.2 กรอบแนวคิด	53
2.3 คำนิยามศัพท์	53
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	56
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
4.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	60
4.2.1 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านหลักสูตร	61
4.2.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านทักษะและเนื้อหาวิชา	62
4.2.3 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม	
การเรียนการสอน	62

สารบัญ (ต่อ)

4.2.4 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการผลิตและการใช้สื่อ	64
4.2.5 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการวัดและประเมินผล	65
4.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	
4.3.1 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามเพศ	66
4.3.2 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามอายุ	66
4.3.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลา ในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา	67
4.3.4 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ ในการสอนพลศึกษา	68
4.3.5 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับการ ศึกษาทางพลศึกษา	68
4.3.6 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ทางวิชาเอกพลศึกษา	69
4.3.7 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติ หน้าที่	70
4.3.8 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้น ที่ทำการสอนพลศึกษา	70
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
5.1 สรุปผลการวิจัย	72
5.2 อภิปรายผล	74
5.3 ข้อเสนอแนะ	80
เอกสารอ้างอิง	82
ภาคผนวก	87
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	60
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านหลักสูตร	61
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านทักษะและเนื้อหาวิชา	62
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	63
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการใช้สื่อการสอน	64
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการวัดและประเมินผล	65
8 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามเพศ	66
9 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามอายุ	67
10 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานพลศึกษา	67
11 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา	68
12 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาทางพลศึกษา	69
13 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา	69 14
เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่	70
15 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนพลศึกษา	71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองที่รัฐจะต้องดำเนินการ โดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ การจัดการศึกษานั้นจะต้องมีหลักสูตรเป็นตัวชี้ในการปฏิบัติให้ครูทราบถึงหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และประสบการณ์ที่จะต้องจัดให้ผู้เรียนตลอดจนการวัดและการประเมินผลการเรียน เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่การดำเนินการดังกล่าวนี้จะสามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยวิธีการและหลักการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย pความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆต้องมีลักษณะหลากหลายซึ่งรวมถึงหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารการเรียนรู้ทั้งนี้ต้องจัดให้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กรมวิชาการ ได้ศึกษาศักยภาพของสถานศึกษารวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ระดับเขตจังหวัด และจัดสรรงบประมาณไปยังพื้นที่เพื่อให้พัฒนาตามลักษณะของพื้นที่ของตนเอง ปัจจุบันโรงเรียนสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นได้มากขึ้น กรมวิชาการได้กำหนดกรอบหลักสูตรขึ้นซึ่งหลักสูตรฉบับนี้ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรท้องถิ่นมีลักษณะเปิดกว้างมากขึ้น โดยกำหนดเฉพาะขอบข่ายเนื้อหาที่สำคัญและพฤติกรรมสำคัญที่ปลูกฝังในภาพรวมโดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้นๆ ละ 3 ปีซึ่งจะเห็นภาพรวมตลอดทั้ง 12 ปี ในการนี้สามารถพัฒนารายละเอียดตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ในส่วนของการวัดและประเมินผลจะให้สถานศึกษามีสิทธิในการวัดและประเมินผลสำหรับการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน โดยการปฏิรูปหลักสูตรจะดำเนินไปพร้อมกับการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการทั้งระบบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการหลักสูตรใหม่ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นหลักสูตรของพลศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะมุ่ง

ดังนั้นหลักสูตรพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ได้พยายามตอบสนองตามนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนไว้ให้อย่างครบถ้วน ตั้งแต่เอกสารหลักสูตร แนวการสอน หนังสือเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการจัดประชุมปฏิบัติการการสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารทุกระดับ ครูผู้สอน และผู้เรียนให้เข้าใจเจตนารมณ์ของหลักสูตร และเพื่อให้สามารถจัดสรรบุคลากร จัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมทั้งทางด้านการจัดกิจกรรมและวิธีการสอน จัดบริหารด้านสุขภาพให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรพลศึกษาของผู้สอนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 ,หน้า1)

จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูผู้สอนพลศึกษาเป็นตัวจักรที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาวิชาพลศึกษาของนักเรียนทุกระดับ เพราะว่าครูผู้สอนพลศึกษามีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูสอนวิชาอื่น ครูผู้สอนพลศึกษาอาจมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียน สามารถที่จะหล่อหลอมและปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรได้เร็วกว่าครูผู้สอนวิชาอื่นๆ ครูผู้สอนพลศึกษานอกจากจะเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 5 ด้านให้เกิดแก่เด็กอันได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแล้ว ยังจะต้องพัฒนาความคิดของนักเรียนให้เป็นคนคิดอย่างมีเหตุผลและรู้จักคิดอย่างเป็นระบบ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีระเบียบวินัย มีการตัดสินใจที่แม่นยำและมั่นคง มีจิตใจที่หนักแน่น มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามัคคีในหมู่คณะเป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวครูผู้สอนพลศึกษาจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงและพัฒนา (การพลศึกษาได้ดียิ่งขึ้น)

วิธีที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูพลศึกษาได้แก่ การใช้กระบวนการนิเทศเป็นสื่อในการพัฒนา เพราะถ้าครูผู้สอนพลศึกษาได้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอถูกต้องและต่อเนื่อง จะทำให้ครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำวิธีการ หลักการใหม่ๆ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการนิเทศ จะทำให้ผู้ที่รับการนิเทศสามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนพลศึกษาอย่างแท้จริง และประสบความสำเร็จในการนิเทศ เพราะการนิเทศที่ดีต้องมีการวางแผนการนิเทศ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการร่วมกันของบุคลากร (สงัด อุทรานันท์. 2535, หน้า 207)

ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครมีความต้องการในการนิเทศมาก แต่จากสภาพการนิเทศการสอนพลศึกษาที่ผ่านมา ครูผู้สอนพลศึกษาได้รับการนิเทศน้อยมากหรือไม่ได้รับการนิเทศเลย หรือบางทีก็ได้รับการนิเทศที่ไม่ถูกต้อง กล่าวคือการนิเทศ การสอนในปัจจุบันจะเน้นเฉพาะกลุ่มทักษะที่เป็นทางด้านวิชาการเท่านั้น อีกประการหนึ่ง วิชาพลศึกษาเป็นเพียงวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สลน.) ซึ่งมี 5 วิชาได้แก่ 1 พลศึกษา 2 จริยศึกษา หรือพระพุทธศาสนา 3 ดนตรี 4 นาฏศิลป์ 5 ศิลปศึกษาและกิจกรรมสร้างนิสัย และประการที่สำคัญคือ ไม่มีข้อมูลข่าวสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนพลศึกษาที่เพียงพอที่จะทำให้ผู้บริหารศึกษาและผู้นิเทศการศึกษาเห็นความ

จำเป็นของพลศึกษาจนนำไปสู่กระบวนการนิเทศการสอนพลศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่องได้ จึงทำให้เป็นปัญหาในการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาแก่ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก เพราะครูผู้สอนพลศึกษาได้รับการนิเทศน้อยหรือไม่ก็รับการนิเทศที่ไม่ตรงกับหลักของการนิเทศเท่าใดนัก แม้ว่าทาง

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครจะมีนโยบายว่า นักเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครต้องมีสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจคุณธรรมควบคู่กันไป แต่ก็ยังไม่สามารถนำกระบวนการนิเทศไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นครูพลศึกษาในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาถึงความต้องการของครูพลศึกษาในด้านวิชาการกับการนิเทศการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้สอนพลศึกษาและคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการนิเทศและเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนในการนิเทศครูผู้สอนพลศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของครูพลศึกษา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปรที่ 1 ภูมิหลังของครูพลศึกษาและขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรที่ 2 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา

1.3.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ครูสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 38 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 76 คน

1.4 ประโยชน์ของการวิจัย

1.4.1 ทำให้ทราบถึงความต้องการด้านวิชาการของครูผู้สอนพลศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.4.2 ผลวิจัยครั้งนี้จะเป็นฐานข้อมูลด้านวิชาการให้กับครูพลศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จึงได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยอย่างหลากหลาย เพื่อนำมาอ้างอิงและสนับสนุน โดยเรียงลำดับหัวข้อเรื่องที่ศึกษา ดังนี้

2.1 ทฤษฎีแนวคิดและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ด้านวิชาการ

2.1.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

2.1.3 หลักสูตรและการสอนเพื่อการวัดผล

2.1.4 หลักสูตรและการสอนพลศึกษา

จุดหมายของการสอนพลศึกษา

ทักษะและเนื้อหาวิชา

วิธีสอนพลศึกษา

การผลิตและการใช้สื่อ

การวัดผลพลศึกษา

2.1.5 การนิเทศการสอน

2.1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

2.1.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ด้านวิชาการ

การปฏิรูปการเรียนรู้โรงเรียนได้เปิดโอกาสพัฒนาความเข้าใจพื้นฐานข้อกำหนดและโอกาสที่ดีโดยโรงเรียนสามารถระบุผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่พึงใจให้บังเกิด และยอมรับในวิธีที่ส่วนประกอบย่อยที่แตกต่างกันของ หลักสูตร

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจะทำให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ ความเข้าใจ และค่านิยมที่จะเข้าร่วมในการตัดสินใจวิธีในการปฏิบัติงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นหมู่เหล่า ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลกซึ่งจะปรับปรุงคุณภาพชีวิตในปัจจุบัน เพื่ออนาคต นักเรียนมีโอกาสพัฒนาความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบของการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเฉพาะในการเรียนในด้านวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สังคมและสุขศึกษาและพลศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นสื่อชี้แนะแนวทางการปฏิบัติ ขั้นตอนมีความสำคัญในการบ่งชี้ความสำเร็จคือ การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรครูจึง

เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการเรียนการสอน แต่การทำงานของครูจะไม่สำเร็จหากปราศจากการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และให้บริการการอำนวยความสะดวกของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง การนิเทศการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือหรือวิธีอันสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของครูจะเห็นได้ว่าการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพงานในลักษณะจากบนสู่ล่างแต่การใช้การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือนั้นจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการที่ผู้บริหารแต่ละคนจะสามารถพัฒนาความคิดเกี่ยวกับการนิเทศออกจากการบอกให้ปฏิบัติ มาเป็นการร่วมมือช่วยเหลือกันปฏิบัติได้เพียงใด สำหรับลักษณะของการนิเทศการศึกษานั้น ควรนิเทศตามลักษณะของประชาธิปไตย ใช้หลักการเคารพซึ่งกันและกัน การร่วมมือ และมีความเชื่อมั่นในวิถีทางแห่งปัญญา และหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ จะต้องทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับการนิเทศ ก่อนที่จะวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สนองถึงความต้องการของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี วิวัฒน์ปฐพี (2528 , หน้า 34) พบว่าที่ผ่านมา ครูมีความคาดหวังในบทบาทด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ที่ต้องการให้ศึกษานิเทศก์สำรวจปัญหาและความต้องการของครูก่อนวางแผนการนิเทศ

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วยงานหลายๆด้านได้แก่งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542และแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้น นอกจากนี้ ยังมีงานอีกหลายๆด้านที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพซึ่งรวมเรียกทั้งหมดนี้ว่า : งานวิชาการ : ดังนั้นงานวิชาการในสถานศึกษาจึงมีความหมายว่า การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา (การบริหารงานวิชาการ , หน้า 6)

2.1.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารหลักสูตร

- การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางที่กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้โดยจัดไว้เป็นกลุ่มๆ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้มีประโยชน์ต่อสถานศึกษาตรงที่ช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียดเพื่อการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี และรายภาคต่อไป นอกจากนี้ช่วยให้เกิดแนวคิดที่สถานศึกษาจะมีแนวในการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น

- การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรงเนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมาก ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว ก็อาจกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

- การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการนำผลงานมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3

- การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องนำเอกสารสาระการเรียนรู้มาบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ เพื่อสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน

2.1.3 หลักสูตรและการสอน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542กำหนดให้จัดทำหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

หลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. **หลักการ** เป็นข้อความที่กล่าวถึงทิศทางหรือแนวทางในการจัดการศึกษา และใช้เป็นหลัก ในการกำหนดหลักสูตรเช่นเดียวกับหลักการสอนที่ใช้เป็น หลัก ในการคิดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. **จุดหมาย** เป็นข้อความที่บ่งบอกถึงความประสงค์ ความต้องการหรือเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขียนอยู่ในรูปของคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ถือเป็นความคาดหวังของสังคมไทยที่ต้องการผลของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

ความต้องการที่แท้จริงของครูทุกคนคือ ความสำเร็จของการจัดการศึกษาซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ นับตั้งแต่ความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดี และจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอน ทักษะเนื้อหาวิชา วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการผลิตสื่อใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อันเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการต่างๆ ต้องมีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน นั่นคือ การใช้การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ และใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของนักเรียนเป็นเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการนิเทศของสันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 17-18) ที่กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นปรัชญา เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการร่วมมือ และเป็นกระบวนการประชาธิปไตย

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการร่วมมือเพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานให้มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีหลักการดำเนินงาน และหลักสำคัญอีกประการหนึ่งคือจะต้องทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับการนิเทศ ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร, กาญจน ครีภาพสินธุ์ และ สุพิชญา ธีระกุล(2534 , หน้า 21- 22) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญประการหนึ่งของการนิเทศการศึกษาว่า จะต้องทราบถึงความต้องการของครูเสียก่อน

แล้วจึงวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สนองความต้องการของครู และจากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าครูมีความคาดหวังในบทบาทด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ โดยต้องการให้ศึกษานิเทศก์สำรวจปัญหา และความต้องการของครู ก่อนที่จะวางแผนการนิเทศ

ความหมายของการนิเทศการสอน

เนื่องจากการนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ดังนั้น จึงควรจะได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ เพื่อให้ได้เข้าใจ วิลส์ (Wiles. 1975 ,หน้า 6)ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การช่วยเหลือพัฒนาสภาวะการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาคือ เป็นกิจกรรมและบริการที่ช่วยปรับปรุงการสอนช่วยให้ครูทำงานได้ดียิ่งขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นกิจกรรมที่รวมไปถึงการอบรมครูและพัฒนาหลักสูตรด้วย คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1975 , หน้า 552)กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกอย่างของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ ความพยายามทุกอย่างของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้รู้จักการปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการพัฒนาในอาชีพครู พัฒนาตัวครู ช่วยเหลือปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหา วิธีการสอน ตลอดจนการประเมินการสอน นิพนธ์ ไทยพานิช (2529, หน้า 17) สรุปว่าการนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดทำกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครู ในทางตรงและทางอ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

จากทัศนะของนักการศึกษาในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษา

ส่วนการนิเทศการสอนนั้น แฮร์ริส (Harris. 1975, หน้า 10) ได้ให้คำจำกัดความว่าการนิเทศการสอนหมายถึง สิ่งที่บุคลากรทางการศึกษาได้กระทำไปกับผู้ที่ได้รับการนิเทศและกับวัตถุประสงค์ของ เพื่อจะรักษาไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ในวิถีทางตรงที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสอน ที่กระตุ้นและส่งเสริมการเรียนของนักเรียน กลิคแมน (Glickman. 1981, หน้า 6) ได้ให้ทัศนะว่า การนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับการปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยที่กระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู สมาคมศึกษานิเทศก์ (2535, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการสอนหมายถึงการนิเทศแบบตรง ที่ผู้ทำการนิเทศไปมีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คุณภาพการสอนดีขึ้น การนิเทศแบบตรงนี้เป็น การนิเทศแบบรายบุคคลที่ศึกษานิเทศก์ทำกับครู โดยอาจทำเป็นรายบุคคลที่ศึกษานิเทศก์ทำกับครู โดยอาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ สอดคล้องกับ สันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 9) ที่ให้แนวคิดว่าการนิเทศการสอนหมายถึง ความพยายามใดๆที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยวิธีการหาเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติภารกิจการสอนได้ผลสำเร็จตามมุ่งหมายยิ่งขึ้น นิพนธ์ ไทยพานิช

(2529 , หน้า 14) สรุปว่าการนิเทศการสอนนั้นคือ กระบวนการแสดงความคิดรวบยอด (CONCEPT) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อให้ประโยชน์ของนักเรียน ในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การนิเทศการสอนหมายถึง การปฏิบัติงานของผู้ที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรง เพื่อปรับปรุง แก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอนมีความหมายเกี่ยวข้องกัน คือ การนิเทศการศึกษานั้นมุ่งพัฒนา ปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบแต่การนิเทศการสอนมุ่งปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง ดังนั้นการนิเทศการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ความจำเป็นของการนิเทศการสอนการศึกษา

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้มีผลกระทบต่อระบบของสังคม วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมจึงต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้วย การศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ จุดมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตร ตลอดจนวิธีการดำเนินการเรียนการสอนของครูจึงจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อเพิ่มพูนให้กับครูดังที่ทพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2530, หน้า 251) ได้กล่าวถึงสาเหตุและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่ามีสาเหตุและองค์ประกอบมาจากการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความเชี่ยวชาญของครู และอุดมการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อระบบการศึกษามีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การดำเนินการสอนก็จะต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือ แนะนำแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2539, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ต้องทำตัวเป็นตัวการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยดำเนินการร่วมกับครูอาจารย์ คณะครู คณะบุคคล เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่างๆ การเปลี่ยนแปลงสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม
2. การผลิตครู เป็นที่ยอมรับกันว่า สถาบันผลิตครูบางแห่งไม่สามารถผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อครูอาจารย์ไปทำงานที่โรงเรียนก็ต้องการฝึกอบรมครูประจำการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ครูนั้นเป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. มาตรฐานการศึกษา ในการรักษามาตรฐานของการศึกษานั้นต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญ โดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้ทำงานและช่วยนิเทศความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ครูประจำการ ให้มีความคิดกว้างไกลและยังกล่าวได้ว่า " แม้เราจะสามารถหาครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ ความต้องการการนิเทศการศึกษาก็

ยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่างๆ การผลิตครูไปทำงานในสถานศึกษาแล้ว ครูจำเป็นต้องรับการฝึกอบรมเป็นประจำตลอดเวลาเพื่อฝึกฝนทักษะและเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์อยู่เสมอและเพื่อควบคุมรักษามาตรฐานการศึกษาของประเทศให้ดำเนินไปในทางเดียวกัน ”

สันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 17) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนดังนี้

1. หน้าที่ของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม ครูสมัยก่อนมีหน้าที่ไม่มากนัก เพราะผู้ปกครองช่วยเหลือ ในปัจจุบันยกให้ครูทั้งหมด ครูจึงเป็นผู้ชี้แนะและทำหน้าที่หลายอย่าง
2. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์การสอน และวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. ช่วยสร้างให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
4. ช่วยให้ครูค้นหาปัญหาการเรียนการสอน และสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ
5. ช่วยส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

จะเห็นได้ว่าการนิเทศการสอนนั้นมีความจำเป็นเช่นเดียวกับการนิเทศการศึกษาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสม ถ้าขาดความรู้หรือไม่เข้าใจอาจทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผล จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการสอน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

สันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 16) ได้กล่าวถึงการนิเทศการสอนว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุง พัฒนา ชี้แนวทางในการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามปกติแล้วการนิเทศการสอนจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ” ที่ใดมีการสอนที่นั่นต้องมีการนิเทศ ” ซึ่งจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนมีดังนี้

1. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
3. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆ
4. ช่วยให้ครูมีหลักการและความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
6. ช่วยลดภาวะครูผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลองวิจัย หาวิธีการใหม่ๆ
7. ช่วยส่งเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ใช้สติปัญญาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

8. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคนช่วยกันประคับประคอง ให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ

9. เพื่อให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนที่เหมาะสมกับการแก้ไข

10. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามแนวทางที่ตกลงกันได้

นอกจากนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528 ,หน้า18) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายการจัดการนิเทศการศึกษาไว้คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

2. เพื่อพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู

3. เพื่อรักษามาตรฐานการศึกษา

4. การนิเทศการศึกษาจะครอบคลุมการปฏิบัติงานในลักษณะดังนี้

(4.1) เพื่อป้องกัน หมายถึง ระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือบกพร่องในการปฏิบัติงาน

(4.2) เพื่อแก้ปัญหา หมายถึง การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น โดยใช้การนิเทศการศึกษาแก้ไขข้อบกพร่อง และความผิดพลาดต่างๆ ของการเรียนการสอน

(4.3) เพื่อเกิดกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ จูงใจให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และเป็นไปด้วยความสมัครใจ

(4.4) เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มการทดลองในสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมาย 4 ประการคือ

เพื่อพัฒนาคน

เพื่อพัฒนางาน

เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์

เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

จากแนวคิดดังกล่าว กล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยแก้ปัญหา และปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้น ด้วยการร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยจุดมุ่งหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน

หลักการนิเทศการสอน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา และมีเป้าหมายเช่นเดียวกันดังนั้นหลักการนิเทศการสอนจึงมีลักษณะเช่นเดียวกับการนิเทศการศึกษา วิจิตร วรพัฒน์บางกูร กาญจนาศรีกาฬสินธุ์ และ สุพิชญา ธีรกุล (2534 , หน้า 21-22) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษารูปได้ว่าการนิเทศการศึกษาจะต้องเริ่มต้นจากสภาพปัญหาที่แท้จริง และต้องทราบถึงความต้องการของครู ช่วยแก้ปัญหาและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตัวครู เพื่อประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาด้วยตนเองในโอกาสต่อไปด้านหลักการนิเทศการศึกษานั้นต้องใช้หลักการประชาธิปไตย คือ มีปัญญารวม มีคารวะธรรมและมีความสามัคคีธรรม นอกจากนี้แล้ว ยังต้องช่วยโรงเรียนและครูประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

สังัด อุทรานันท์ (2537, หน้า 15) ได้เสนอหลักการนิเทศไว้ 3 ประการ คือ

หลักการที่ 1 การนิเทศกระบวนการ คำว่า กระบวนการนั้นมีความหมายไปถึงลักษณะของการทำงานที่เป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศ

หลักการที่ 2 การนิเทศมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษา เน้นบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย

วิจิตร วรพัฒน์บางกูร และคณะ (อ้างในกรมสามัญศึกษา 2532, หน้า 8) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ คือ

- หาทางให้ครูรู้จักพึ่งตนเอง
- ช่วยให้ผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถวิเคราะห์และแยกปัญหาต่างๆด้วยตนเอง
- ต้องการทราบถึงความต้องการของครู แล้ววางแผนการนิเทศเพื่อสนองต่อความต้องการนั้น
- ศึกษาปัญหาต่างๆของครู โดยทำความเข้าใจกับปัญหานั้น แล้วพิจารณาหาทางช่วยเหลือแก้ไข
- ชักจูงให้ครูช่วยกันแยกแยะวิเคราะห์ปัญหาร่วม
- แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้โอกาสครูใช้ความคิดและลงมือกระทำให้มากที่สุด
- รับฟังความคิดและข้อเสนอแนะต่างๆของครูแล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน
- ช่วยกันหาแหล่งวิทยากร อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่างๆให้แก่ครู
- ช่วยให้ผู้ครูรู้จักจัดหาหรือจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ขาดแคลนด้วยตนเองโดยใช้วัสดุท้องถิ่น
- ช่วยจัดเอกสาร หนังสือ และตำราต่างๆให้แก่ครู
- หาทางให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ และ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ต้องยอมรับนับถือบุคลากรที่ช่วยงานโรงเรียนนั้นๆและแสดงให้เห็นว่าเขามีความสำคัญ
- ต้องทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนในส่วนที่เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกันและกัน
- ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- รวบรวมข้อมูลต่างๆที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มาทำการวิเคราะห์และวิจัยโดยสม่ำเสมอ

จะเห็นได้ว่าหลักสำคัญของการนิเทศการศึกษาที่จะเกิดผลดีนั้น จะต้องดำเนินการไปตามขั้นตอน เริ่มด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานอย่างรอบคอบ เพื่อดำเนินการวางแผนในการปฏิบัติงาน ความต้องการการนิเทศครูเป็นข้อมูลประการหนึ่ง ซึ่งผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศหรือศึกษานิเทศก์จึงจำเป็นต้องรับทราบ เพราะการนิเทศที่ตรงกับความต้องการสามารถช่วยให้ครูได้ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน และเทคนิคการนิเทศ

กิจกรรมการนิเทศ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะกิจกรรมที่เหมาะสมจะเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของครูที่จะได้รับความช่วยเหลือในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูได้

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris 1975 , หน้า 71-87) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศได้พิจารณาโอกาสและความเหมาะสมไว้ 23 ประการ ดังต่อไปนี้

- การบรรยาย
- การบรรยายที่มีสื่อประกอบ
- การนำเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม
- การชมภาพยนตร์หรือโทรทัศน์
- การฟังเทป วิดีโอ หรืองานเสียง
- การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
- การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
- การสาธิต
- การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
- การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง
- การสัมภาษณ์ทางอ้อม
- การอภิปราย
- การวิเคราะห์ข้อมูล และ การคำนวณ
- การระดมสมอง
- การบันทึกวีดีโอเทปและการถ่ายภาพ
- การอ่าน
- การจัดทำเครื่องมือและแบบทดลอง
- การประชุมกลุ่มย่อย
- การศึกษานอกสถานที่
- การเยี่ยมเยียน
- บทบาทสมมุติ
- การเขียน

การปฏิบัติตามคำแนะนำ

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530, หน้า 38-50) กล่าวว่าไว้ว่าการใช้กิจกรรมการนิเทศนั้นขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน และได้เสนอแนวทางการใช้กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมการนิเทศการสอนที่มุ่งปรับปรุงพฤติกรรม การสอนของครู ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การสังเกตการสอนในชั้นเรียนครูได้เสนอข้อมูลย้อนกลับ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นกิจกรรมการนิเทศที่สอดคล้องกับความคิดในการนิเทศในปัจจุบันที่ว่า ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หลังจากสังเกตการสอนแล้วร่วมวิเคราะห์พฤติกรรม เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดจากการสอน รวมทั้งหาแนวทางแก้ไข การสังเกตการสอนในชั้นเรียนเหมาะสมสำหรับนิเทศเป็นรายบุคคล และมีกระบวนการสังเกตดังนี้

- 1.1 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ
- 1.2 การปรึกษาหารือและเตรียมแผนการสอน
- 1.3 การสังเกตการสอน
- 1.4 การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วม
- 1.5 การแก้ไขปรับปรุงการสอน

2. การศึกษาตำราเอกสาร เป็นกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ช่วยพัฒนาครูมีความรู้ทางด้านวิชาการต่างๆและเหมาะสมสำหรับใช้ในการประกอบการนิเทศทุกกิจกรรม และสามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้เฉพาะเรื่องได้อีกด้วย เหมาะสมที่จะใช้กับบุคคลที่มีนิสัยในการรักการอ่าน และสนใจที่จะศึกษาความรู้ การศึกษาจากตำราหรือเอกสารนั้นนอกจากที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนแล้ว ยังสามารถช่วยให้เกิดความสามารถทางส่วนตัวอีกด้วย ในโรงเรียนทุกขนาดผู้บริหารโรงเรียนควรจัดเอกสารและหนังสือสำหรับค้นคว้าไว้เพิ่มเติมในห้องสมุดโรงเรียน เพื่อสามารถค้นคว้าได้ตลอดเวลา

3. การให้คำปรึกษา เหมาะสมสำหรับที่จะใช้ทั้งการนิเทศเป็นรายบุคคลและการนิเทศเป็นกลุ่ม ซึ่งการให้คำปรึกษาจะเป็นวิธีหนึ่งในการเสนอแนะให้กับครูที่มีปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละบุคคลนั้นจะพบปัญหาไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้นิเทศควรให้ความสนใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคล และมีเวลาให้คำปรึกษาตามสมควร เพราะถือว่าการช่วยเหลือ ซึ่งจะเป็นการทำให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ตรงตามปัญหาของเขาและได้รับการช่วยเหลือแนะนำ วิธีที่ให้คำปรึกษานั้นมี 3 ลักษณะ คือ

- 3.1 บอกวิธีแก้ไขปัญหามาให้ทราบโดยตรง
- 3.2 บอกข้อมูลและช่วยหาแนวทางให้กับผู้ที่ได้รับการนิเทศแก้ไขปัญหาด้วยตนเองซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้รับการนิเทศเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสิ่งที่ผู้นิเทศควรสร้างให้เกิดขึ้นในตัวครู
- 3.3 ให้การให้คำปรึกษาใน 2 ลักษณะร่วมกันต้องคำนึงว่าครูแต่ละคนมีประสบการณ์ความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้น การให้คำปรึกษาหารือจึงควรพิจารณาให้เหมาะสมแก่บุคคล

4. การสนทนาทางวิชาการ โดยปกติแล้วการสนทนากันมักจะเป็นเรื่องทั่วไปซึ่งทำให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ แต่ในการสนทนาทางวิชาการนั้นมักทำให้เกิดความเครียด ดังนั้น ผู้นิเทศต้องใช้ความสามารถในการสนทนา ทำให้เรื่องวิชาการเป็นเรื่องที่ น่าสนใจการสนทนาทางวิชาการนั้นเหมาะสำหรับการนิเทศเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลควรยึดหลักในการสนทนาดังต่อไปนี้

อดทน อดกลั้น ในสิ่งที่ไม่พึงพอใจ และรักษาอารมณ์ให้มั่นคง
ยกย่องและให้ความหวังอย่างจริงจัง
ชมเชย ยกย่อง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างสนใจและจริงใจ
ระมัดระวังการวิจารณ์ความคิดของผู้อื่น
เป็นนักฟังที่ดีและพูดกับคนทุกคน
พูดนุ่มนวล ไพเราะ แจ่มชัด และยิ้มกับทุกคน
สุภาพ และจำชื่อผู้สนทนาได้

5. การสาธิตการสอน เป็นการแนะแนวการสอนด้วยการแสดงให้เห็นตัวอย่าง พึงจำไว้ว่าไม่มีการสอนวิธีใดที่ดีที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรและสภาพต่างๆ เช่น ความพร้อมของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ครู เนื้อหาวิชา จุดมุ่งหมายของการสอน การสาธิตการสอนควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้าอย่างดี ครูจะต้องนำตัวอย่างจากการสอนไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการสอนของตนเอง และสภาพการณ์ที่แท้จริงของโรงเรียน การสาธิตการสอนนั้นควรมีหลักเกณฑ์การสอนดังนี้

- 5.1 ควรมีการวางแผนเป็นอย่างดี
- 5.2 การสาธิตควรให้เป็นไปตามธรรมชาติ
- 5.3 ควรร่วมพันธ์กับกิจกรรมนิเทศการสอนอื่นๆ เช่น ให้คำปรึกษาการอภิปราย
- 5.4 ควรมีการคัดเลือกผู้สาธิตการสอนเป็นอย่างดี
- 5.5 ควรมีการประเมินผลการสาธิตการสอน

6. การศึกษานอกสถานที่ เป็นกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ได้ผลดีกิจกรรมหนึ่งการศึกษานอกสถานที่นั้นไม่จำกัดอยู่เฉพาะการไปดูการสอนเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงกิจกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาครูในทุกด้านด้วย การศึกษานอกสถานที่นั้นจะต้องมีกิจกรรมที่กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนควรมีการประเมินผลการศึกษานอกสถานที่ด้วยเหมาะสมสำหรับครูที่เป็นกลุ่มย่อยๆ ซึ่งมีประโยชน์ดังนี้

- 6.1 ทำให้ครูเป็นคนสมัยใหม่ มีความกว้างขวาง และทันต่อเหตุการณ์
- 6.2 ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการที่ได้มีประสบการณ์ในต่างสถานที่ ได้เห็นการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม
- 6.3 เป็นการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และอาจมีกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน
- 6.4 ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในหมู่คณะ เพราะมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน
- 6.5 ทำให้สามารถนำประสบการณ์ใหม่ที่ได้มาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

7. การเยี่ยมเยียนและสังเกตการสอน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับใช้กับครูเป็นกลุ่ม แต่ต้องมีจำนวนไม่มากเกินไป ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ที่นับว่าเป็นประโยชน์ก็คือ การที่ครูคนหนึ่งมีโอกาสไป

สังเกตการสอนของครูอีกคนหนึ่ง อาจเป็นโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียนก็ได้ การเยี่ยมเยียนเพื่อสังเกตการสอนนั้น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 7.1 เพื่อสังเกตการสอนในลักษณะของการสร้างสรรค์
- 7.2 เพื่อขยายโลกทัศน์ของครูให้กว้างขึ้น
- 7.3 เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเฉพาะอย่าง
- 7.4 เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้มาจากการสังเกตการสอนมาประยุกต์ใช้

หลักการสังเกตการสอน

วางแผนการสังเกตการสอน

ต้องได้รับการชี้แนะ

ผู้ไปเยี่ยมไม่ควรมีจำนวนมาก ควรเป็นกลุ่มย่อยๆ แต่ไม่ควรไปเยี่ยมคนเดียว

ไม่ควรเยี่ยมโรงเรียนเดียวกันบ่อยๆ

สภาพการเรียนควรเป็นไปตามธรรมชาติไม่ควรจัดการเป็นการพิเศษหรือเป็นการแสดง

8. การประชุมปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเปลี่ยนแปลง และขยายความคิดที่กว้างขวาง ก่อให้เกิดความทดลองที่ใหม่ๆ พัฒนาภาวะผู้นำ และส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น สามารถสนองวัตถุประสงค์ต่างๆ ดังนี้

- 8.1 แก้ปัญหาโดยการผ่านกระบวนการกลุ่ม
- 8.2 สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ
- 8.3 จูงใจให้เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์
- 8.4 นำวิธีการแก้ปัญหามาปฏิบัติ
- 8.5 ประเมินผลการประชุมปฏิบัติการ

9. การบรรยาย เป็นกิจกรรมที่สามารถให้ความรู้กับผู้ที่ได้รับการนิเทศเป็นจำนวนมาก วิทยากรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริงหากมีการนำสื่อมาประกอบการบรรยายด้วยจะช่วยให้การบรรยายน่าสนใจมากขึ้น และอาจต้องใช้การอภิปรายกลุ่มมาประกอบ ซึ่งทำให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมด้วย การบรรยายจะเหมาะสำหรับการสอนที่มีเนื้อหาหนักในเวลาอันจำกัด แต่เป็นการสื่อสารทางเดียว และไม่สามารถวัดได้ว่าผู้ฟังคำบรรยายได้รับความรู้และประโยชน์มากน้อยเพียงใด

10. การประชุมสัมมนา เป็นกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ใช้กับกลุ่มบุคคล เพื่อร่วมกันศึกษาค้นคว้า เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภายใต้การนำของผู้เชี่ยวชาญ อาจจะใช้เวลาในระยะสั้นหรือยาวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นของหัวข้อเรื่องหรือปัญหา ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนต้องมีบทบาทและการมีส่วนร่วม การสัมมนาอาจใช้เพื่อการสำรวจปัญหา แก้ปัญหาโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สรุปผลงานและหาแนวทางในการแก้ปัญหา และสรุปผลร่วมกันการสัมมนามีข้อดีหลายประการ เช่น มีการระดมความคิด แลกเปลี่ยนความรู้ หากผู้เชี่ยวชาญไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะทำให้ประสบการณ์แคบลง และผู้เข้าร่วมสนทนาไม่กล้าแสดงความคิดเห็นจะได้รับประโยชน์น้อย

11. การฝึกอบรม เป็นกิจกรรมการนิเทศที่ทำให้บุคคลมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง สามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพการฝึกอบรมจะมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งหลังจากมีการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถนำเอาประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมมาใช้ได้ทันที การฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายดังนี้

11.1 สร้างแนวทางในการปฏิบัติงาน

11.2 ช่วยส่งเสริมจิตใจและจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานและครู

ช่วยสร้างประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู

ช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

การฝึกอบรมมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น เรื่องระยะเวลาในการฝึกอบรมงบประมาณ สถานที่ เป็นต้น หลังจากการฝึกอบรมแล้วควรมีการฝึกอบรมติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลของการใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศมีหลายวิธี ผู้นิเทศอาจเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ของผู้รับการนิเทศ ลักษณะของปัญหา ระยะเวลา และสถานที่ที่จะนิเทศ

บุคลากรทางการนิเทศการสอน

บุคลากรทางการนิเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการนิเทศ เพราะจะชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนิเทศ ความสามารถของผู้นิเทศนั้นเป็นปัญหาหนึ่งของการนิเทศการสอนหากผู้นิเทศไม่มีความรู้ความสามารถทำให้ครูขาดความศรัทธาเลื่อมใส บุคลากรการนิเทศนั้นประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์และคณะครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่โดยตรงในการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน และเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษเป็นที่ยอมรับของครูทั่วไป ส่วนคณะครูผู้ทำหน้าที่นิเทศนั้นเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหลักการบริหาร จัดอยู่ในสายงานที่ปรึกษาตามโครงการนิเทศ เช่น หัวหน้างานวิชาการครูวิชาการโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เป็นต้น สังัด อุทรานนท์ (2532,หน้า 59-61) พบว่า การนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนควรจัดอยู่ในรูปของคณะกรรมการการนิเทศ โดยคณะกรรมการเป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบัน และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศโดยคณะกรรมการไว้ดังนี้

1. แต่เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อยู่ภายนอกโรงเรียน จึงไม่ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงในโรงเรียน และที่ผ่านมานั้นศึกษานิเทศก์ทำการนิเทศไม่ทั่วถึง เพราะมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะออกทำการนิเทศ ประกอบกับการที่ศึกษานิเทศก์ทำการนิเทศโดยไม่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูเสียก่อน ทำให้การนิเทศไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ปัจจุบันครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ดังนั้น การนิเทศโดยคณะครูในโรงเรียนร่วมมือกัน น่าจะช่วยแก้ปัญหา พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดี

2. เป็นการให้ทรัพยากรการบริหารที่นับว่าประหยัดและได้ผลสูงสุด และเป็นการยกย่องความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจด้วย

3. เป็นการกระตุ้นช่วยให้ครูได้มีศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ได้พัฒนาตนเองและตื่นตัวด้านวิชาการมากขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษา และจากความคิดที่เกี่ยวกับบุคลากรทางการนิเทศ จะเห็นได้ว่า บุคลากรทางการศึกษาโดยทั่วไปนั้นเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันกับบุคลากรทางการนิเทศการสอน ซึ่งแยกออกเป็น 3 ฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียน คณาจารย์ และคณะครูผู้ทำหน้าที่สอนตามโครงการนิเทศ บุคลากรเหล่านี้จะมีหน้าที่และมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนดังต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญในการนิเทศการสอนในโรงเรียน สามารถทำความเข้าใจงานนิเทศการสอน อุทัย บุญประเสริฐ และชโลม ภิงคารวัฒน์ (2528, หน้า 128 – 129) และผูกเรื่องเข้ากับระบบงานได้อย่างรวดเร็ว และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับครูและรับผิดชอบในการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารจะสามารถทราบปัญหาของโรงเรียนและความต้องการของครูเป็นอย่างดี การนิเทศการสอนจึงควรให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดดำเนินการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบกว่าบุคคลอื่น เพราะมีอำนาจหน้าที่อยู่ในบุคคลเดียวกัน ถ้าผู้บริหารนำมาใช้ให้เหมาะสมจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

คณาจารย์

หน้าที่ของคณาจารย์เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดังนี้ (หน่วยคณาจารย์กรมสามัญศึกษา 2538, หน้า 40)

ร่วมมือกับครูวางแผนการนิเทศร่วมมือด้านการบริหาร

2.2 ร่วมมือกับครูในการพัฒนาหลักสูตร จัดจุดประสงค์การสอน

2.3 จัดการเกี่ยวกับการสาธิตการสอน การใช้เอกสารหลักสูตรและแบบเรียน

2.4 มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งโครงการวิจัยต่างๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความก้าวหน้า

3. จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ และประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแสวงหาวิชาการใหม่ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งโครงการวิจัยต่างๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความก้าวหน้า

4. คณะครูผู้ทำหน้าที่การนิเทศ

สันติ ธรรมบำรุง (2529 , หน้า 74 – 75) ได้สรุปเกี่ยวกับคณะครูผู้ทำหน้าที่การนิเทศไว้ดังนี้

4.1 หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าสายวิชา ได้สรุปการมีส่วนร่วมในการนิเทศของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสายวิชาไว้ดังนี้

4.1.1 ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฐมนิเทศครูใหม่ และคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือครูใหม่ให้เข้าใจในการสอน

4.1.2 ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ประสบความล้มเหลว

4.1.3 จัดตัวอย่างการสอนที่ดี หาข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอน

4.14 ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ จัดให้มีการพบปะกันเพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหาการเรียนการสอน

4.1.5 เข้าเยี่ยมห้องเรียน ทำงานร่วมกับครู

คุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน

ความสำเร็จของการนิเทศการสอนนั้นขึ้นอยู่กับผู้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้นใน
แนวทางที่ต้องการ คุณสมบัติของผู้นิเทศนั้นจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความเชื่อถือ ศรัทธา
และการยอมรับ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้น ผู้นิเทศจะต้องมีความสามารถในการโน้มน้าวให้เห็นคล้อยตาม
คุณสมบัติของผู้นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ ชารี มณีศรี (2529 , หน้า 52-61)

1. คุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะ ได้แก่ ต้องเป็นผู้ที่สร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น เห็นใจ
ผู้อื่น กระตือรือร้น มองโลกในแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีความอดทน มีความจริงใจ และเป็นผู้
ที่ฉลาดรอบรู้

2. คุณสมบัติด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความรู้พื้นฐานและมีความรู้ทั่วไปดี มีทักษะการสอน ตระหนักถึง
ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ มีความสามารถในการค้นคว้า ทดลองและวิจัย กระตือรือร้นในการ
ปรับปรุงตัวเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ นอกจากนั้นแล้ว สันต์ ธรรมบำรุง (2529, หน้า 80-83) ได้
กล่าวถึงทักษะของผู้นิเทศไว้ 3 ประการ คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะ
ด้านเทคนิค

การวางแผนการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอนโดยยึดแบบวิทยาศาสตร์ไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้ (สันต์ ธรรมบำรุง 2529,
หน้า 80-83)

ขั้นที่ 1 สำรวจปัญหา ความต้องการ และวิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหา

ศึกษาความมุ่งหมายของหลักสูตร

ประชุมสัมมนาครูเกี่ยวกับการสอน

ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

1.4 ศึกษาการจัดการเรียนการสอน อาจใช้วิธีการสังเกตการสอนของครูและสังเกตจากผลงาน
ของนักเรียน ใช้สื่อการสอน และประเมินผลการเรียน

1.5 วิเคราะห์ของปัญหา อาจทำได้โดยการระดมพลังสมอง ใช้ข้อมูลจากการสำรวจปัญหา อาจ
หาข้อมูลใหม่ในกรณีที่ไม่ได้ข้อมูลที่ดี

ขั้นที่ 2 ลำดับความสำคัญของปัญหา โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนโยบายและผลที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ตั้งจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาที่เลือกแล้ว

ขั้นที่ 4 สร้างทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึง

4.1 พิจารณาทางแก้ปัญหา

4.2 เลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึง

4.2.1 นวัตกรรมและทรัพยากร

4.2.2 ความเป็นไปได้

ขั้นที่ 5 นวัตกรรมที่เลือกแล้วไปทดลอง

วางแผนการทดลอง

สรุปผลการทดลอง นำผลการทดลองไปเปรียบเทียบกับผลการทดลอง

แก้ไขปรับปรุง

5.3.1 ถ้าข้อมูลย้อนกลับบรรลุเป้าหมายก็นำไปใช้ได้

5.3.2 ถ้าข้อมูลย้อนกลับไม่บรรลุผล ต้องปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 6 นำไปใช้ประเมินผล

6.1 นวัตกรรมแก้ปัญหาไปใช้

6.2 ประเมินผลการนิเทศการสอนตามแนวทางของโครงการ

การสนับสนุนการนิเทศการสอน

โดยเหตุที่การนิเทศการสอนเป็นงานของผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ แล้วผู้บริหารมักจะ
แต่งตั้งหรือ

มอบหมายให้บุคลากรอื่นที่ทำหน้าที่แทน ซึ่งถือว่าเป็นคณะทำงานของผู้บริหารแต่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังใจ (สงัด อุทรานันท์ 2532, หน้า 197-198) ได้กล่าวถึงการสนับสนุนการนิเทศการสอนของผู้บริหารในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

1. สนับสนุนด้านบุคลากร

จัดบุคลากรให้เพียงพอแก่ความจำเป็นและความต้องการ

พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

จัดบุคลากรให้มีความร่วมงานนิเทศที่จัดขึ้น

2. สนับสนุนด้านอาคารสถานที่

(2.1) จัดสถานที่ให้เพียงพอแก่การจัดกิจกรรมการนิเทศ

(2.2) จัดบริการต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่นห้องสมุด ห้องบริการสื่อ ฯลฯ

3. สนับสนุนด้านอุปกรณ์ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ เครื่องโรเนียว กระดาษ ฯลฯ ซึ่งบรรลุผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารนั้นจะเป็นผู้ควบคุมทรัพยากรทางการบริหาร ซึ่ง

มีความจำเป็นในการนิเทศ และที่นั่นมีความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมด้านขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการนิเทศการสอน

การประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนิเทศ ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนก็ตาม การประเมินผลการนิเทศนั้นจะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานนั้นบรรลุผลมากน้อยเพียงใด เนื่องจากการนิเทศเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้น การประเมินผลการนิเทศต้องทำเป็นระบบเช่นเดียวกัน สัต อูทรานันท์ (2532, หน้า 224) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศไว้ว่า การประเมินผลการนิเทศนั้นควรมีการประเมินทั้งระบบตามลำดับความสำคัญดังนี้

อันดับที่ 1 ประเมินผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการนิเทศ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณภาพนักเรียน กระบวนการทำงานของครู ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 2 ประเมินกระบวนการ ได้แก่ ความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ บรรยากาศในการทำงาน

อันดับที่ 3 ประเมินปัจจัยป้อนเข้า ได้แก่ การลงทุนด้านทรัพยากร ซึ่งหมายถึงบุคลากรทางการนิเทศ ระยะเวลา งบประมาณ ฯลฯ

การประเมินผลการนิเทศการศึกษาที่ดี และเครื่องมือในการประเมินผลการนิเทศควรมีลักษณะดังนี้ (ชิน บุญญานุภาพ 2536, หน้า 21-22)

1. การประเมินผลที่ดีต้องเป็นการวินิจฉัยวัตถุประสงค์ระยะยาว เพื่อจะทราบขอบเขตจุดแข็ง จุดอ่อน
2. การประเมินผลจะต้องเป็นความต้องการปัจจุบัน และเกี่ยวเนื่องถึงความต้องการในอนาคต
3. การประเมินผลต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
4. การประเมินผลจะต้องประเมินทุก ๆ ด้าน เพราะทุกด้านของการนิเทศการศึกษาจะต้องมีความเกี่ยวพันกัน
5. กระบวนการประเมินจะต้องเป็นรูปแบบประชาธิปไตย โดยได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร สมาคมครู – ผู้ปกครอง กลุ่มคนในท้องถิ่น บุคลากรในโรงเรียน และนักเรียน
6. การประเมินผลจะต้องเป็นการปฏิบัติในเชิงวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ ข้อเสนอทั้งหมดจะต้องยึดข้อเท็จจริงเป็นหลัก
7. ขอบเขตของโปรแกรมการประเมินผลจะจำกัดเฉพาะบุคคล ทุน เวลา และ แหล่งวิทยาการที่เกี่ยวข้อง
8. การประเมินผลจะต้องเป็นที่ยอมรับ และพยายามที่จะรักษาประสิทธิผลทั้งหมดของโครงการนิเทศการศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยวัดทั้งด้านความรู้ ความชำนาญ อุปนิสัย ทักษะ ทักษะการคิดเห็น และความนิยมชมชอบ
9. จุดประสงค์ที่สำคัญในกิจกรรมการประเมินผล คือ การประเมินผลตนเองเพราะจะทำให้เรารู้ใจตนเองมากขึ้น เพื่อที่จะได้หาทางปรับปรุงตนเองและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ตื่นตัวเสมอ

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

1. การสังเกต (Observation)
2. การสัมภาษณ์ (Interview)
3. แบบทดสอบ (Questionnaire)
4. เทคนิคสังคมมิติ (Socionnetres Technique)
5. มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
6. อัตชีวประวัติ (Autobiography)
7. แบบสำรวจปัญหา (Problem Check-list)
8. การศึกษารายกรณี (Case-Study)
9. กลวิธีให้บุคคลระบายความในใจ (Projective Technique)
10. ตู้รับความคิดเห็น (Suggestion box)
11. ระเบียนสะสม (Commulative Technique)
12. แบบทดสอบ (Testing)
13. เกณฑ์ประเมินผล (Evaluative Criteria)

สรุปได้ว่า บุคลากรการนิเทศการสอน เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่ง ประกอบด้วยผู้บริหาร
ศึกษา

นิเทศก์ คณะครูที่ทำหน้าที่นิเทศ ซึ่งบุคลากรเหล่านี้จะต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีทักษะดี ความคิดรอบคอบ และมีทักษะด้านเทคนิค นอกจากนี้บุคลากรการนิเทศการสอน จะต้องวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ นิเทศอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการนิเทศ สร้างเครื่องมือในการนิเทศ และประเมินผลงานการนิเทศของบุคลากร ถ้าสามารถ ปฏิบัติได้ตามแนวทางดังกล่าว จะทำให้การนิเทศได้ผลและประสบความสำเร็จในการนิเทศ

2.1.4 ตอนที่ 2 หลักสูตรการสอน

แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

หลักสูตรเป็นสิ่งที่แนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษา ซึ่งมีรากฐานมาจากความต้องการของสังคมและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรนั้นเกิดจากความต้องการด้านปัจจัยแวดล้อม ด้านความต้องการของผู้เรียน ความต้องการด้านปรัชญา และความเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสำเร็จของหลักสูตรนั้นขึ้นอยู่กับตัวของหลักสูตรนั้นและผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งก็คงจะเป็นหน้าที่ของครูและผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรเป็นอย่างดี มิเช่นนั้นแล้วอาจเกิดความล้มเหลวในการใช้หลักสูตรได้ และเมื่อมีการใช้หลักสูตรแล้วจะต้องมีการประเมินผล สิริพร บุญญานันต์ (2530, หน้า 2-6) ได้กล่าวว่าเมื่อมีการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว หลังจากนั้นจึงทำการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของสังคม การนำ

หลักสูตรไปใช้และผู้ที่ทำให้หลักสูตรไปใช้และผู้ที่ทำให้หลักสูตรบรรลุผลก็คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนเซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Calen Alexander and Lewis. 1977, หน้า 10) ได้ให้ทัศนะว่างานวิจัยที่ เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้จะชี้ให้เห็นว่า ถ้าจะให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ จึงควรจัดให้มีการอบรมคณะครูประจำการ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามเจตนารมณ์ ของหลักสูตร ดวงคำ ฐะคำ (2526, หน้า 32) ได้ให้อุดมการณ์ของการจัดการเรียนการสอนก็คือ พยายาม จัดการเรียนการสอนให้สนองความต้องการของหลักสูตร ดังนั้นจึงต้องยึดแผนการศึกษาแห่งรัฐและจุดหมายที่ กำหนดไว้เป็นหลัก โดยเริ่มตั้งแต่จุดมุ่งหมายของปรัชญาหรือปณิธานการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายการศึกษาแต่ละระดับ มาจนถึงจุดมุ่งหมาย การสอน การดำเนินการเรียนการสอนนั้นเห็นว่าต้องใช้ ความพยายามอย่างยิ่งยวด และจะต้องพบกับอุปสรรคนานาประการ เพราะการเรียนการสอนมีองค์ประกอบ มากมาย เช่น ครูนักเรียน วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์ การบริหารการศึกษา ตลอดจนความเป็นไปได้ในสังคม ซึ่ง จะต้องเกี่ยวข้องกันเป็นระบบ ดังนั้น แนวทางและวิธีการเรียนการสอน จึงต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่ ตลอดเวลาในเรื่องความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ชีระ บุญเจริญ (2524, หน้า154-155) ได้สรุปความคิดเป็นอุปสรรคในการสอน 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ของการสอน คือ การให้ความรู้ การอธิบาย และการบอกเล่า เท่านั้นผลเสียของความคิด แบบนี้คือ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้อยู่ในวงจำกัด ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. วิธีการที่นำมาใช้ในการสอนแต่ละวิธีนั้นแน่นอนตายตัว ผลเสียจากความคิด แบบนี้คือ ผู้เรียนจะมีประสบการณ์ที่แคบ ไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้แก้ปัญหาของชีวิตปัจจุบันและอนาคต เพราะสังคมนั้นเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
3. การสอนเป็นศิลปะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผลเสียของความคิดนี้ก็คือทำให้ครูมีความรู้ความสามารถ น้อยลง เพราะขาดการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่จะนำมาพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ก้าวหน้า จึงไม่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ความหมายของหลักสูตรและการสอน

แนวความคิดของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตร เช่น เอกวิทย์ ณ ถลาง (2530, หน้า 18) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกอย่างที่จัดให้ผู้เรียนเนื้อหาวิชา ทักษะคติ แบบพฤติกรรม กิจวัตร และสิ่งแวดล้อม เมื่อประมวลกันเข้าแล้วเป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในความรับรู้ ถือว่าเป็นหลักสูตร ทั้งสิ้น

สมิทร อุณานุกร (2528, หน้า 3) กล่าวว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายที่ครู หรือโรงเรียนจัดให้ผู้เรียน เพื่อพัฒนาทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา

จากแนวความคิดดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มี คุณภาพ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ส่วนในด้านทาสี ฟิงแสงดี (2528, หน้า 3) กล่าวว่า การสอน หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งนำเอาความรู้สึกลึกซึ้งคิดไปเผยแพร่ให้กับอีกบุคคลหนึ่งทราบ เพื่อให้บุคคลนั้นพิจารณาเลือกเป็นแนวทางปฏิบัติของตนเอง สุมิตร คุณากร (2528, หน้า 138) นอกจากนั้น กาญจนา เกียรติประวัติ (2524, หน้า 46) ได้สรุปว่า การสอน คือ กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลได้กระทำเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเจริญงอกงามทุกด้าน และกระบวนการนั้นต้องสามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับตัวได้อย่างมีความสุข

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นนี้สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมหรือมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นให้แก่ผู้เรียน อันได้แก่ เนื้อหาวิชา ทศนคติและพฤติกรรม กิจวัตรและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ส่วนการสอน คือ กระบวนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่ต้องการ

องค์ประกอบของหลักสูตร

รุ่งทิwa จักรกร (2527, หน้า 8-10) กล่าวถึงความคิดของทาบา (Taba) ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรว่ามี 4 ประการ คือ

- 1 ความมุ่งหมาย
- 2 เนื้อหา
- 3 การนำหลักสูตรไปใช้
- 4 การประเมินผล

องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ นับว่ามีความสำคัญทุกองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบที่เป็นเรื่องของการปฏิบัติให้หลักสูตรบรรลุผลนั้นก็คือ การนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาจะเป็นผู้นำเอาหลักสูตรไปใช้ก็คือการสอนของครู

องค์ประกอบของการสอน

การนิเทศการสอนนั้นมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ดังนั้น จึงควรมีความเข้าใจองค์ประกอบของการสอน ลำพอง บุญช่วย (2524, หน้า 1) กล่าวว่า องค์ประกอบของการสอนมี 7 ประการ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน วัตถุประสงค์ของการสอน และการประเมินผล และองค์ประกอบเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กันเป็นระบบ

สัจด อุทรานันท์ (2532, หน้า 112) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน ว่าประกอบไปด้วย

1. ตัวป้อน ได้แก่ นักเรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

2. กระบวนการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมสร้างทักษะ การสนับสนุนการสอน ฯลฯ
3. การควบคุม มิใช่หมายถึงการควบคุมบังคับ แต่หมายถึงวิธีการดำเนินการเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เช่น การเสริมกำลังใจ การตรวจสอบความรู้ ฯลฯ
4. ผลผลิต ได้แก่ ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามความต้องการ
5. ข้อมูลย้อนกลับ ได้จากการประเมินผลการเรียน ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดหมายหลักสูตร แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนบรรลุผล

สันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 53) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเรียนการสอนไว้ 6 ขั้นตอนคือการตั้งความมุ่งหมาย การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การจัดเนื้อหาวิชาและวัสดุอุปกรณ์ การดำเนินการเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับการสอน

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรที่เป็นเรื่องของการปฏิบัติที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง การนำหลักสูตรไปใช้มีกิจกรรมหลายอย่าง กิจกรรมที่มีความสำคัญที่สุดคือ การสอน ดังที่รุ่งทิวา จักรกร (2527, หน้า 10) ได้ให้ข้อคิดว่าการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ แต่ถ้าไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนก็ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีระบบและถูกทิศถูกทาง ดังนั้น หลักสูตรกับการสอนจึงเป็นสิ่งที่คู่กัน

สุมิตร คุณานุกร (2528, หน้า 130) ให้ความเห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้มีกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการสอนอยู่ 3 ประการ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นการกำหนดรายละเอียดเพื่อให้รูปธรรมเป็น นามธรรม นำไปจัดการเรียนการสอนได้ และจะออกมาเป็นเอกสารหลักสูตร
2. การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ โรงเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารเช่นการจัดอาคารเรียน จัดบุคลากร งบประมาณ
3. การสอนของครู ครูเป็นตัวจกสำคัญ ในการนำหลักสูตรไปใช้ ต้องจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายกับหลักสูตร เลือกวิธีการสอนให้เหมาะสม บทบาทของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือ บทบาทของการนิเทศการศึกษานั้นเอง

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2533

1. หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2535, หน้า 18) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2533 ไว้ดังนี้

เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน

(1.1) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

(1.2) เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ในท้องถิ่นที่โอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

2. จุดหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้
- 2.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- 2.3 สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
- 2.4 สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผล ด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 2.5 มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- 2.6 มีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่ความรู้อยู่เสมอ
- 2.7 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 2.8 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกของบ้านและชุมชนตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบๆบ้าน

3. โครงสร้าง

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยระบบการแก้ไขปัญหาของชีวิตและสังคม

โดยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่บุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานและอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐาน ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนสำหรับกลุ่ม ประสบการณ์พิเศษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 โรงเรียนอาจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์หรือเรียก กิจกรรมอื่นๆตามความสนใจของผู้เรียน

4. การดำเนินการ

4.1 จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนา หลักสูตรและสื่อการสอน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

4.2 จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจและ สภาพชีวิตจริงผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ

4.3 จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง หรือบูรณาการ ทั้งภายในกลุ่ม ประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุด

4.4 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

4.5 จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด และเน้นให้เกิดความคิดรวบ ยอดในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

4.6 จัดให้มีการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4.7 ให้สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนการ สอนและกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

4.8 ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุในจุดหมายต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นฐานเช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ควบคู่ไปด้วย

4.9 จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปฏิบัติจริงของผู้เรียน

5. เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมงหรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดไว้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่ ต่ำกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 นั้นให้เพิ่มเวลา เรียนในการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

6. การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนมีความจำเป็นต่อการดำเนินการเรียนการสอน เพราะช่วยให้การเรียนการสอนของครูเป็นไปอย่างราบรื่น กาญจน เกียรติประวัติ (2524, หน้า 141) ได้กล่าวถึงแนวคิดของบอส ซึ่งกล่าวว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การระบุนผลการเรียนรู้ที่ต้องการและวิธีการนำไปสู่การเรียนรู้ นั้น ภายใต้การดูแลของครู และได้จำแนกไว้ 3 ประเภทคือ การเตรียมการสอนระยะยาว การเตรียมการสอนเป็นหน่วย การเตรียมการสอนรายวัน และกล่าวว่าไม่ว่าเป็นการเตรียมการสอนแบบใดจะต้องมีส่วนประกอบดังนี้ คือ ความคิดและหลักการ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และยังกล่าวถึงความสำคัญของการเตรียมการสอนไว้ดังนี้

- 6.1 ช่วยให้ผู้ครูมีโอกาสพิจารณาส่วนประกอบต่างๆของบทเรียน ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน
- 6.2 ครูมีโอกาสคาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการสร้างความคิดริเริ่มของครู
- 6.3 เป็นการเตือนความจำ
- 6.4 ช่วยให้ผู้ครูเกิดความมั่นใจ
- 6.5 เป็นประโยชน์ทางด้านหลักการบริหาร ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์จะใช้ประกอบกับการวางแผนในการนิเทศ

7. วิธีสอน

กาญจน เกียรติประวัติ (2524, หน้า 72) ได้ให้ทรงเสนอว่า คลาร์ค (Clark) และสตาร์ (Star) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนว่า หมายถึง การที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้เทคนิคการสอน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ครูจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชา โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน รุ่งทิวา จักรกร (2529, หน้า 81) ให้แนวคิดไว้ว่า ไม่มีวิธีแบบใดที่ดีที่สุดวิธีสอนแต่ละวิธีเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและหลักการสอนทั่วไป เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

- 7.1 วิธีสอนแบบอนุমান เป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนรู้หลักเกณฑ์ นิยาม ทฤษฎี หรือความจริง หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาตัวอย่าง หรือจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย
- 7.2 วิธีสอนแบบอุปมาน เป็นวิธีสอนซึ่งตรงข้ามกับวิธีสอนแบบอนุมาน กล่าวคือเป็นการสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ หรือจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม
- 7.3 วิธีสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนที่ครูใช้วิธีการบอกเล่า เป็นการให้เนื้อหาหรือประสบการณ์ทางอ้อม เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการฟังเป็นส่วนใหญ่
- 7.4 วิธีสอนแบบอภิปราย เป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่กว้างจากการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 7.5 วิธีสอนแบบสาธิต เป็นการแสดงการกระทำ หรือแสดงผลให้ผู้เรียนดูตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือเงื่อนไข ที่กำหนดขึ้น เช่น แสดงขั้นตอนการปฏิบัติ แสดงการใช้เครื่องมือ ฯลฯ

7.6 วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท

7.7 วิธีสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือ วิธีสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการสอนที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ เป็นวิธีช่วยสร้างความคิดในการแก้ปัญหาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ซึ่งเหมาะสำหรับนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

7.8 วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการคิดสอบสวนหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง จากการเก็บข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์

7.9 วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการสอนที่ยึดหลักการทำงานเป็นกลุ่มและการใช้สื่อประสม เพื่อช่วยให้นักเรียนช่วยกันแก้ปัญหา

หลักการสอนทั่วไป

1. สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและหลักจิตวิทยา
2. สอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยตรง และได้ข้อมูลย้อนกลับ
3. สอนโดยมีจุดมุ่งหมายเป็นหลัก
4. สอนจากสิ่งที่ย่อยไปหายาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม สอนจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว และสอนทีละขั้นตอน
5. สอนจากตัวอย่าง การทดลอง ไปหาการสรุปเป็นกฎเกณฑ์
6. ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนมีความหมาย 3 ประการ คือ หมายถึง สันต์ ธรรมบำรุง (2526, หน้า 9)

(8.1) สถานการณ์การเรียนรู้ทั้งชุดที่ผู้เรียนทำด้วยความเต็มใจ

(8.2) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทันทีทันใด

(8.3) การกระทำสิ่งต่างๆเพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นหากพิจารณาแล้วจะแยกออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เน้นความสำคัญของผู้เรียน

ส่วนที่ 2 เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนต้องปฏิบัติ เน้นความสำคัญที่ตัวผู้สอน แต่มีเป้าหมายเพื่อผู้เรียนเช่นเดียวกัน

กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นว่ามีความสำคัญในการสอนเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุ เป้าหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน

รุ่งทิวา จักรกร (2527, หน้า 90) ได้กล่าวว่า ได้แบ่งประเภทกิจกรรมการเรียนการสอนออกเป็น 8 ประเภท คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสังเกต การอ่าน การเขียน การพูด การแสดง การปฏิบัติ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนว่าต้องการเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

- ช่วยบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการ
- สนับสนุนการแก้ปัญหาและคิดวิจารณ์
- เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
- มีจำนวนกิจกรรมบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน
- ช่วยให้เกิดการพัฒนาการทุกด้าน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มและตามลำพัง

9. สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสงค์ พิมล (2526, หน้า 28) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องช่วยการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามที่ต้องการ และยังหมายถึงกิจกรรมที่นำมาใช้ ซึ่งเรียกว่าสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เช่นการเล่น เกม บทบาทสมมุติ ฯลฯ บุญฤทธิ์ คงคาเพชร (2529, หน้า 2) ได้ให้ความหมายว่าสื่อการเรียน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการที่เป็นเครื่องช่วยถ่ายทอดนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน จึงอาจสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ บุคคลและวิธีการ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

มนตรี แยมกลกร (2526, หน้า 8) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน มี 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ (Software) ได้แก่ สื่อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเก็บความรู้
 - 1.1 ประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง เช่น แผนที่ แผนภูมิหุ่นจำลอง ฯลฯ
 - 1.2 ประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง ต้องอาศัยอุปกรณ์

อื่นเข้าช่วย เช่น ม้วนเทป แผ่นเสียง รายการโทรทัศน์ ฯลฯ

- 1.3 ประเภทอุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สิ่งที่เป็นตัวช่วยหรือตัวผ่านในการถ่ายทอดความรู้ เช่น เครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่นแผ่นเสียง ฯลฯ

- 1.4 ประเภทวิธีการ (Techniques and Method) ได้แก่ ประเภทที่เป็นแนวความคิดรูปแบบขั้นตอน ที่ไม่ใช่วัสดุอุปกรณ์ แต่สามารถนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยได้ เช่นบทเรียนสำเร็จรูป การจัดการเรียนแบบศูนย์การเรียน ฯลฯ

หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน

มนตรี แย้มกสิกร (2526, หน้า 93) ได้กล่าวถึงกระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอนว่ามี 3 ขั้นตอนคือ
ขั้นวางแผนการใช้สื่อ ประกอบด้วย
วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดความมุ่งหมาย
พิจารณาขั้นตอนการใช้สื่อ เช่นตอนเข้าสู่บทเรียน ตอนสร้างความสนใจ ตอนดำเนินการสอน ตอนสรุปบทเรียน ตอนประเมินผล ฯลฯ
วิเคราะห์ผู้เรียน เช่นความแตกต่างระหว่างบุคคล วัยของผู้เรียน และความสนใจ ฯลฯ
เลือกสื่อการเรียนการสอน เช่นเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัยของผู้เรียนฯ

1.5 ศึกษาทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้ทดสอบจริง

1.6 เตรียมผู้เรียน สถานที่ และอุปกรณ์

2. ขั้นตอนการใช้สื่อ

2.1 ชี้ให้เห็นจุดสำคัญหรือบอกจุดมุ่งหมายของการใช้สื่อ

2.2 การเสนอเนื้อหาต้องมีความเหมาะสม

3. ขั้นประเมินการใช้สื่อ

3.1 ชี้ให้เห็นจุดสำคัญหรือบอกจุดมุ่งหมายของการใช้สื่อ

3.2 ประเมินกระบวนการใช้สื่อ ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเพียงใดหรือไม่

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ทำให้ทราบพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
กรรมของ ผู้เรียน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และตัดสินผลการเรียน ตามระเบียบว่า ด้วยการประเมินผล ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ทำให้เราทราบถึงผลการสอนว่าบรรลุหรือไม่ พิตร ทองชั้น (2524, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดว่า หมายถึง การใช้เครื่องมือในการค้นคว้าหรือตรวจสอบ เพื่อต้องการทราบปริมาณหรือคุณภาพ และถ้าจะให้ดีต้องใช้เครื่องมือหลายอย่างและวัดหลายวิธี กาญจนา เกียรติประวัติ (2524, หน้า169) กล่าวว่า การวัดผล คือการกำหนดหน่วยให้กับปริมาณที่มีอยู่โดยใช้เครื่องมือ ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การวัดผล หมายถึง การใช้เครื่องมือเอตรวตรวจสอบพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน แล้วนำมากำหนดเป็นค่าตัวเลข ส่วนการประเมินผลนั้น ชีระ รุญเจริญ (2525, หน้า 216) ให้ความหมายว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจในข้อมูลที่ได้มา

จากการวัด รุ่งทิวา จักรกร (2527, หน้า 191) ให้ข้อคิดว่า การประเมินผลเป็นการนำผลจากการทดสอบหรือ การวัดมาตีค่าว่าคุณภาพเป็นอย่างไร และกล่าวว่า การประเมินผลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 มาตรฐานหรือเกณฑ์ เป็นจุดหลักในการตัดสินการเรียนการสอนซึ่งได้มาจากจุดหมายของหลักสูตร และจุดหมายของการสอน มีการตั้งเกณฑ์ไว้เพื่อเป็นเป้าหมายในการวัดแต่ละครั้ง

ส่วนที่ 2 การตัดสินใจประกอบคำวินิจฉัยและสรุป ต้องอาศัยมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้มาเป็น แนวเทียบในการลงสรุป การประเมินผลจะต้องมีลักษณะเป็นกระบวนการ ต้องมีความสัมพันธ์กัน ในการวัดแต่ละครั้งจะมี จุดหมายต่างกันไป กาญจนา เกียรติประวัติ (2524, หน้า 167) ได้กล่าวถึง ลักษณะการ ประเมินผลไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน มีจุดประสงค์เพื่อที่จะตรวจสอบความรู้พื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการ ดำเนินการเรียนการสอน ผลของการประเมินสามารถนำไปกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้อยู่ในระดับที่ ผู้เรียนสามารถรู้ได้ การประเมินผลก่อนเรียนมีประโยชน์ 2 ประการคือ ตรวจสอบว่าจุดประสงค์ใดที่ผู้เรียนรู้แล้ว ให้ตัดออกไป และใช้เป็นพื้นฐานสำหรับเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้เรียน

2. ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน จะกระทำในระหว่างเรียน เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องและ ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน มีบทบาทในการเสริมกำลังของผู้เรียนในแง่ที่ผู้เรียนสามารถรู้ ความก้าวหน้าในการเรียน

3. การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง มีความสัมพันธ์กับการประเมินผลในข้อ 2 มีจุดหมายเพื่อ หาสาเหตุแห่งความบกพร่อง และจะได้แนวทางในการแก้ไขมีประโยชน์ในการควบคุมทิศทางการสอนเชิงครู ให้เป็นแนวทางที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

4. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละระยะ เช่น ปลายภาคเรียน ปลายปี เป็นต้น การประเมินชนิดนี้มีความจำเป็นที่จะต้องทำโดยสม่ำเสมอ และควรแจ้งให้ ผู้เรียนทราบในทันที เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมให้สู่เป้าหมายต่อไป

11. การสอนซ่อมเสริม

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524, หน้า 173) กล่าวว่า คลาค (Clark) และสตาร์ (Starr) ได้กล่าวถึง การสอนซ่อมเสริมว่าเป็นการสอนสำหรับผู้เรียนที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนการสอน ตามระเบียบของการ ประเมินผลการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนคนใดยังไม่ผ่านจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม ให้ถือว่าเป็นหน้าที่ของ ครูผู้สอนที่จะต้องสอนซ้ำ หรือหาแนวทางช่วยส่งเสริมเป็นพิเศษ เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถผ่านจุดประสงค์ในเวลาใกล้เคียงกับเพื่อนร่วมชั้น นอกจากนั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ (2523, หน้า 202) ยังได้กล่าวว่าการสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และ เสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน

หลักและวิธีการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมนั้น ถือว่าเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติ เพราะเป็นไปตามหลักการและวิธีการสอน ซึ่งครูจะต้องสอนนักเรียนที่มีความแตกต่างทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา การสอนซ่อมเสริมนั้นมีขั้นตอนในการสอนดังนี้

วินิจฉัยผู้เรียนก่อนการสอนซ่อมเสริม

ดำเนินการสอนซ่อมเสริม

ติดตามและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม

แนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริม

ควรเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการปฏิบัติ

ใช้สื่อการเรียนการสอนเข้าช่วยให้มากที่สุด

ควรให้มีการฝึกทักษะเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อให้ช่วยเหลือกัน

ให้การยกย่องชมเชย และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ

จัดเป็นโครงการระยะสั้นและระยะยาว

จัดเป็นห้องเรียนพิเศษ ใช้เวลาเรียนปกติสอดแทรกการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนช้าหรืออาจใช้เวลาพิเศษบางโอกาสโดยการให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษนอกเหนือจากบุคคลอื่น

การนิเทศการสอนนั้นจะต้องช่วยส่งเสริม แนะนำหลักการและวิธีการสอนให้กับครู และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเช่นเดียวกันที่จะต้องให้การสนับสนุนแก่ครูในการสอน การสอนซ่อมเสริมนั้นเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเรื่องหลักสูตรและการสอน สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนว่าจะดำเนินการไปในทิศทางใด หลักสูตรกับการสอนมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นของคู่กัน จะขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ หลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ความมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล ส่วนองค์ประกอบของการสอนมี 5 ประการ ได้แก่ ตัวป้อน กระบวนการ การควบคุม ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ หลักสูตรที่นำมาศึกษา ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ประกอบด้วย

หลักการ

จุดหมาย

โครงสร้าง

การดำเนินการ

เวลาเรียน

การเตรียมการสอน

วิธีสอน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
สื่อการสอน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
การสอนซ่อมเสริม

2.1.3 (ตอนที่ 3) หลักสูตรและการสอนพลศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (วิชาพลศึกษา)

วิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการเกี่ยวกับความดีความงาม การรักษาสภาพกายและจิตและคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องที่สมารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เนื้อหาของหลักสูตรวิชาพลศึกษากำหนดออกเป็น 3 ช่วง ๆ ละ 2 ปี คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กระทรวงศึกษาธิการ (2535, หน้า 86) ซึ่งหลักสูตรกำหนดไว้ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
มั่นใจในการเคลื่อนไหว ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สนุกกับจินตนาการ พัฒนาความสามารถของตนเอง	เกมเบ็ดเตล็ดและเกมนำสู่กีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ ยืดหยุ่น กีฬานันทนาการ	1. กิจกรรมเข้าจังหวะ 2. ยืดหยุ่น 3. สมรรถภาพทางกาย 4. กิจกรรมแบบพลัด 5. นันทนาการ

จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาพลศึกษาระดับประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2535, หน้า 82-86) ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

1.1 เพื่อให้รู้ความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมั่นใจกับความสอดคล้อง สวยงาม ผสมกลมกลืน มีทักษะเกี่ยวกับจังหวะ

1.2 เพื่อให้ตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้เกิดความมั่นใจ

1.3 เพื่อให้สามารถนำกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายไปใช้ในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน

1.4 เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสวยงามตามธรรมชาติ และเห็นคุณค่าของการสังเกตที่ดีต่อการ

เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกต่อธรรมชาติ

1.5 เพื่อให้มีความชื่นชมต่อการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

- 2.1 เพื่อให้มีทักษะเบื้องต้นของการเล่นกีฬา มีความคล่องแคล่วว่องไว มีทักษะประสาทสัมผัสดี
- 2.2 เพื่อให้เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปสู่การมีทักษะที่ดีขึ้น
- 2.3 เพื่อให้ชื่นชมความสามารถของตนเอง อดทนมีระเบียบวินัยมีนิสัยขยันหมั่นเพียร
- 2.4 เพื่อให้มีทักษะในการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ มีความพร้อมเพรียงในการฝึก
- 2.5 เพื่อให้ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่ถูกต้อง คล่องแคล่ว ปลอดภัยและมีการตัดสินใจที่ดี
- 2.6 เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว

3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

- 3.1 เพื่อให้มีทักษะในการฝึกกิจกรรมเข้าจังหวะ มีความพร้อมเพรียงในการฝึกและแปรขบวน
- 3.2 เพื่อให้มีความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้อย่างมีขั้นตอนปลอดภัย มีความอดทน มีการตัดสินใจและการทรงตัวที่ดี
- 3.3 เพื่อให้มีทักษะในการเล่นเคลื่อนไหวคล่องแคล่วมีความสามัคคีเล่นร่วมกับผู้อื่น
- 3.4 เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน มีความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย
- 3.5 เพื่อให้มีร่างกายที่แข็งแรง อดทน มีสรรพภาพทางกายที่ดี
- 3.6 เพื่อให้มีประสาทสัมผัส คัดค้านความเห็นเป็น ตัดสินใจได้ดี
- 3.7 เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3.8 เห็นคุณค่าของการฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่อง ฝึกให้ดีขึ้น
- 3.9 ชื่นชมในความสามารถของตนเอง มีความขยันอดทนในการฝึก

หลักการสอนพลศึกษา

ไพฑูรย์ จัยสิน (2527, หน้า 30) ได้ให้หลักการสอนวิชาพลศึกษา เพื่อให้การสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยกล่าวว่า การสอนพลศึกษามีได้มุ่งให้ทุกคนเป็นนักกีฬาที่ยอดเยี่ยมในระดับสูง หลักสูตรมุ่งเน้นเรื่องสุขภาพ และพละนามัยมากกว่าความเป็นเลิศทางด้านกีฬานั้นๆ เพียงแต่ให้เล่นกีฬาเป็นพื้นฐานทักษะที่ถูกต้อง ดูกีฬา เป็น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา เข้าใจระเบียบกติกา การเล่นกีฬาด้วยความสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นวิชาการแขนงหนึ่ง การสอนไม่เคร่งเครียด การสร้างบรรยากาศทางวิชาการและการสร้างความอบอุ่นสร้าง นิสัยในการเรียนที่เหมาะสม กระตุ้นให้เกิดความเบื่อหน่าย ควรสอนแนวคิด ความรู้ ระเบียบกติกาหรือ หลักการต่างๆทางวิชาพลศึกษา สอดแทรกไปกับการสอนทักษะกีฬา การฝึกกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อความ สนุกสนาน พักผ่อนหย่อนใจและใช้กิจกรรมกีฬาเป็นสื่อที่ดีในสังคม การสอนเน้นการปฏิบัติการเล่นเป็นหมู่ เป็นกลุ่มและเป็นทีมให้มาก

จรวยพร ธรินทร์ (2525, หน้า 30) ได้ให้คำแนะนำในการสอนวิชาพลศึกษาให้ได้ผลดีครูจะต้อง ปฏิบัติการสอนตามลักษณะดังนี้

การสอนแต่ละครั้งจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่ชัด

ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง
ทำบทเรียนให้สนุกสนานจัดบรรยากาศการเรียนรู้เป็นกันเอง
การสอนพลศึกษาควรให้นักเรียนได้แสดงออกได้พอสมควร
การสอนพลศึกษาควรให้นักเรียนได้แสดงออกได้พอสมควร
ถ้าหากครูพลศึกษาใช้หนักหวิด ควรใช้เมื่อจำเป็นต้องใช้ให้เหมาะสมเท่านั้น
ครูผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดีกับนักเรียนทุกคน
ครูควรเคารพและเชื่อในความสามารถของนักเรียนว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถ
นักเรียนที่มาเรียนพลศึกษาเป็นนักเรียนที่ต้องการเล่นหรือออกกำลังกาย ฉะนั้นครูไม่ควรใช้เวลาให้พูดคุยหรือบรรยายมากเกินไป ควรให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทันที
ครูผู้สอนพลศึกษาควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้นักเรียนมีความสำเร็จในการเรียน
การสอนครูควรเน้นท่าทางที่ถูกต้องมากกว่าผิด และช่วยเหลือนำนักเรียนให้ทั่วถึง
ถ้ามีการอธิบายกติกาการเล่น ควรเป็นไปอย่างสั้น ๆ เฉพาะที่จำเป็นถ้าหากเป็นไปได้
ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปรายกติกาหรือปัญหาการเล่นหลังการเล่นกีฬาแล้ว
การสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ครูควรฉวยโอกาสจากสภาพการณ์จริงที่เกิดขึ้นปลูกฝัง
คุณธรรมในตัวนักเรียนควบคู่กันไปด้วย
ในการสอน ครูต้องคำนึงว่า สอนให้นักเรียนเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยวิธีการทางพลศึกษา
ครูพลศึกษามีใช้ครูสอนฟุตบอล บาสเกตบอล หรือครูกีฬาอื่น ๆ
ครูพลศึกษาจะต้องสอน จะต้องช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนบรรลุได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ใช่
คอยยืนดูอยู่เฉย ๆ

จะเห็นได้ว่า การสอนนั้นเป็นกระบวนการอันสำคัญยิ่ง ที่ทำให้ผู้สอนกับผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กัน
เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ การสอนที่ดีมีหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะมีส่วนให้
เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาต่อไป

การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ฟอง เกิดแก้ว (2525, หน้า 180) ได้เสนอแนะการสอนพลศึกษาไว้ 5
ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมหรือขั้นการอบอุ่นร่างกาย

ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องมาเข้าแถวหลังการเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเป็นชุดฝึกพลศึกษาแล้ว ครูจะต้องสำรวจเวลา
จากนั้นก็เป็นการอบอุ่นร่างกายเพื่อกระตุ้นระบบต่าง ๆ ของร่างกายที่ใช้ในการออกกำลังกาย เช่น ระบบ
กล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนของโลหิต ระบบหายใจ เพื่อให้ระบบต่าง ๆ ตื่นตัวพร้อมที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่ ถ้า
หากการอบอุ่นร่างกายไม่เพียงพออาจเกิดอันตราย โดยเกิดการบาดเจ็บที่กล้ามเนื้อ เอ็น และข้อต่อ เป็นต้น

2. ขั้นอธิบายและสาธิต

เป็นขั้นที่ครูจะบอกและทำให้นักเรียนได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับท่าทางที่จะต้องฝึก นักเรียนทุกคนจะอยู่ในลักษณะสามารถมองเห็นและได้ยินครูอย่างชัดเจน และนักเรียนทุกคนจะอยู่ในลักษณะที่สบาย ถ้าการเรียนอยู่กลางแจ้งในช่วงที่มีแสงแดดร้อนจัด ควรจัดให้นักเรียนดูแลฟังการสาธิตในที่ร่มใต้ต้นไม้หรือใต้เงาอาคารพอที่จะหาได้ใกล้ ๆ กับสถานที่สอน ระยะในขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 5-8 นาที

3. ขั้นฝึกหัด

เป็นขั้นที่สำคัญในการสอนพลศึกษา เพราะนักเรียนจะสามารถรับทักษะที่ครูสอนได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการฝึกฝนในขั้นนี้ ครูที่มีความสามารถจะต้องมีหลักในการจัดชั้นเรียนและหลักในการใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม จะต้องมีความรู้ใจให้นักเรียนเกิดความตั้งใจในการฝึก และต้องมีวิธีฝึกที่ดี เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีปรากฏอยู่เสมอสำหรับครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย มักจะไม่รู้วิธีวิเคราะห์ทักษะต่าง ๆ ออกมาเพื่อให้นักเรียนฝึกได้ง่าย ครูประเภทนี้จะสอนอย่างรวดเร็ว ทำให้น้องหาในการเรียนหมดเสียก่อนระยะเวลาที่ให้ไว้ในหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ที่ออกมาย่อมไม่ได้ดังหวัง ฉะนั้นครูจึงต้องศึกษาหลักการฝึกในขั้นนี้ให้ดี เวลาที่ใช้ในการสอนขั้นนี้ประมาณ 20-25 นาที

4. ขั้นใช้

เป็นขั้นที่ต้องการให้นักเรียนนำเอาทักษะที่ได้เรียนและได้ฝึกแล้วมาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นเกม หรือกีฬา เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน นอกจากนั้นครูยังสามารถประเมินผลการเรียนได้จากการสอนขั้นนี้ การจัดกิจกรรมในขั้นใช้ครูอาจจัดในลักษณะเกมนำ เกมแบบผลัด หรือการเล่นกีฬาที่ได้ฝึกทักษะในขั้นแบบฝึกหัดไปแล้วก็ได้ ข้อสำคัญกิจกรรมนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับทักษะที่ครูไปสอนไปแล้ว เช่น เมื่อครูได้สอนทักษะการส่งลูกบอลในกีฬาฟุตบอล ในขั้นครูอาจจะเล่นเกมนำ คือ ลิงชิงบอลเป็นต้น การสอนในขั้นนี้เป็นโอกาสที่ครูจะเสนอเรื่องกฎกติกาและวิธีการเล่น เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนเป็นผู้ดูและผู้เล่นกีฬาที่ดี ตลอดจนให้มีคุณลักษณะต่างๆ ทางด้านสังคม การสอนนี้ควรใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที

5. ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ ความมุ่งหมายในการสอนขั้นนี้ สรุปได้ 2 ข้อ คือ

5.1 เพื่อสรุปผลเกี่ยวกับการเรียน

5.2 เพื่อสรุปทางสุนนัย

การสรุปเกี่ยวกับบทเรียน เป็นการสรุปผลการเรียนในคาบนั้นๆ ว่าได้รับผลอย่างไร มีอะไรที่นักเรียนควรแก้ไขปรับปรุงและครูรับมอบหมายงานต่างๆ ที่ต้องการให้นักเรียนทำในช่วงนี้

ผลทางสุนนัยนั้นเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นคนที่มีสุขภาพที่ดี หลังจากการออกกำลังกายแล้ว นักเรียนจะต้องพักผ่อนเพียงพอ เปลี่ยนเสื้อผ้า และทำความสะอาดร่างกายเพื่อจะเรียนในคาบต่อไป ฉะนั้น ครูจะต้องปล่อยนักเรียนก่อนเวลาอย่างน้อยประมาณ 10 นาที หรือครูจะปล่อยให้นักเรียนไปเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนที่ จะปล่อยให้นักเรียนไปเรียนในวิชาต่อไประยะเวลาในการสอนขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

การเขียนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนวิชาพลศึกษา

การเขียนแผนการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยให้ครูมีความแม่นยำ มีความมั่นใจ และมีลำดับขั้นตอนการสอนเป็นไปด้วยดี จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529, หน้า 269) กล่าวถึงองค์ประกอบในการเขียนแผนการสอนดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการสอน คือ สิ่งที่เราไว้เพื่อให้นักเรียนได้รับในชั่วโมงนั้น หลักของการวางวัตถุประสงค์คือ
 - 1.1 ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนพลศึกษาทั่วไป
 - 1.2 ต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถจะบรรลุผลได้ หรือเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม
 - 1.3 ต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และสามารถวัดผลได้
 - 1.4 ต้องไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป
2. เนื้อหาที่สอนหรือเทคนิค คือ เนื้อหาสาระที่เราจะสอนนั้นมีอย่างไรบ้าง เช่นจะสอนทักษะการเตะฟุตบอลด้วยข้างเท้ามีเนื้อหาสาระและวิธีการปฏิบัติอย่างไร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเขียนอย่างละเอียด ฉะนั้น ครูจะต้องเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างดี
3. กิจกรรมที่นำไปฝึกหัด คือ วิธีการที่เราวางไว้เพื่อให้นักเรียนได้กระทำในชั้นอบอุ่นร่างกายขั้นฝึกหัดและขั้นใช้
4. วิธีจัดชั้นในชั่วโมง วิธีจัดในชั่วโมงนั้นก็ควรเป็นไปตามวิธีการสอนแบบต่างๆ เช่นสอนและสั่งการก็ควรจัดเป็นชั้น สอนแบบสั่งงานก็อาจจัดเป็นหมู่หรือกลุ่ม เหล่านี้เป็นต้น

วิธีสอนที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา

วิธีสอนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสอนของครูมาก เพราะเป็นตัวเชื่อมกลางระหว่างประสบการณ์และเนื้อหาในการสอนกับตัวนักเรียน ครูที่ดีจะต้องรู้จักเลือกวิธีการสอนเพื่อให้ใช้สอนได้เหมาะสมกับลักษณะความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนเนื้อหาวิชาและสถานการณ์โดยทั่วไป วิธีที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษานั้น บุญเลี้ยง ศรีสุข (2529 , หน้า 53-58) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

การสอนแบบสั่งการ (Teaching by command)

1. การสอนแบบสั่งการ คือ การสอนที่มีลักษณะที่ผู้เรียนต้องกระทำตามคำสั่งของครู ครูผู้สอนล่อออกไปว่าจะให้ทำอะไรในชั่วโมงนั้น และกิจกรรมควรเป็นลักษณะใดซึ่งการสั่งการนั้นครูผู้สอนเพียงคนเดียวเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด เด็กนักเรียนมีหน้าที่ทำตามคำสั่งของครูเท่านั้น การสอนแบบนี้บางครั้งเรียกว่า " การสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง " (Teacher Centered Approach)

2. การสาธิต (The Domostartion)

การสาธิตเป็นสิ่งที่สำคัญในการสอนเกี่ยวกับแบบฝึกหัด การทดลอง โดยเฉพาะกิจกรรมทางพลศึกษา จะขาดไม่ได้ในการเรียนการสอนก็คือการสาธิต หรือการที่ทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่างที่จะนำไปฝึกหัดกิจกรรมนั้นๆ

3. วิธีสอนแบบมอบหมายงานให้ทำ (Teaching by task)

การสอนโดยแบบมอบหมายงานให้ทำมีความแตกต่างกับการสอนแบบสั่งการ คือการสอนแบบสั่งการนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจะอยู่กับครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียวไม่มีอิสระในการฝึกกิจกรรม แต่การสอนแบบมอบหมายงานให้ทำ เด็กจะมีอิสระในการฝึกกิจกรรมของเขา แต่ยังไม่มิลักษณะคล้ายกับการสั่งการ คือ สั่งให้เด็กไปทำ การกระทำนั้นก็คือ สิ่งที่ครูมอบหมายและกำหนดให้เด็กไปทำหรือไปฝึก

4. การสอนแบบจับคู่ (Reciprocal Teaching)

การสอนแบบนี้เด็กจะมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากที่สุดโดยมากกว่าการสอนแบบสั่งการและรับมอบหมายงานให้ทำ การสอนแบบนี้ครูจะมีบทบาทเป็นอย่างมากเกี่ยวกับการวัดผล และ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็จะมีมาก การสอนจับคู่นี้เกิดขึ้นเนื่องจากการสอนของครูเพียงคนเดียว ไม่สามารถที่จะสังเกตแก้ไข และประเมินผลการเรียนของเด็กในชั้นเรียนขณะที่เด็กกำลังฝึกอยู่และครูไม่สามารถที่จะดูแลแก้ไขข้อบกพร่องอย่างทั่วถึง ฉะนั้น จึงให้มีการจับคู่เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือคู่ของตนให้ทำให้ถูกต้องและมีทักษะที่ดีขึ้น ไม่ใช่จับคู่เพื่อแข่งขันระหว่างคู่

5. การสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อย (The use of small program)

การสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อยนี้มีลักษณะคล้ายกับการจับคู่แต่เพิ่มจำนวนคนขึ้นไปเป็นกลุ่มๆมากกว่า การจับคู่คือ จะมีผู้ฝึก ผู้สังเกต ผู้คอยบันทึก ข้อผิดพลาด หรือบันทึกการฝึกว่าฝึกกิจกรรมใดได้เพียงใด และอย่างไร

6. การสอนแบบรายบุคคล (The individual program)

วิธีการสอนแบบรายบุคคล เป็นการถ่ายทอดที่ผู้เรียนจะต้องแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของแต่ละคน ซึ่งการเรียนจะแทนกันไม่ได้ ฉะนั้น ในการจัดโปรแกรมในการสอนจะต้องมีเนื้อหาวิชามากพอที่จะได้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกทดลองและเข้าใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน

7. การสอนแบบแนะแนวค้นคว้า (Guided Discisvery)

การสอนแบบแนวให้ค้นคว้า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมอันก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในด้านต่อไปนี้

ความสามารถในการถาม

ความสามารถในการเปรียบเทียบ

ความสามารถในการสรุปความหรือลงความเห็นจากการเปรียบเทียบจากของสองสิ่งหรือหลายสิ่ง

ความสามารถในการตัดสินใจ

ความสามารถในการเลือกกลวิธีต่างๆ เข้าช่วยแก้ปัญหา

8. การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving)

การสอนแบบแก้ปัญหานี้เป็นวิธีการสอนต่อจากการสอนแบบแนะแนวให้ค้นคว้า ปัญหาอาจจะแยกปัญหาออกเป็นปัญหาย่อยๆและหาทางหรือวิธีแก้ปัญหาย่อยๆ เหล่านั้น แล้วจึงนำมารวม

เป็นวิธีการแก้ไขใหม่เอง การตั้งปัญหาครูผู้สอนเป็นผู้เสนอแก่นักเรียน ปัญหาที่ครูเสนอนั้นต้องมีมาก เพื่อให้
นักเรียนได้เลือก แต่การค้นคว้าหาเหตุผลและการทดลองเพื่อหาวิธีการแก้ไขนั้น นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง
โดยอิสระ ฉะนั้นการสอนแบบแก้ไขปัญหาก็คือการให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง รู้จักใช้เหตุผลและการตัดสินใจ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527, หน้า 109 – 116) กล่าวถึงวิธีการสอนพลศึกษาแบบต่างๆไว้ดังนี้

การสอนแบบบรรยาย

การสอนแบบอธิบายและสาธิต

การสอนแบบให้นักเรียนได้กระทำฝึกหัดด้วยตนเอง

การสอนแบบอภิปราย

การสอนแบบมอบหมายงานหรือโครงการให้ทำ

การสอนแบบให้ทำที่บ้าน

การสอนแบบทดลอง

การสอนแบบคำถามคำตอบ

การสอนแบบโดยใช้ตำราเรียน

การสอนแบบแก้ไขปัญหา

จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529 ,หน้า 219 – 233)กล่าวถึง วิธีการสอนพลศึกษาดังนี้

การสอนแบบบรรยาย

การสอนแบบอธิบายและสาธิต

การสอนให้นักเรียนกระทำการฝึกด้วยตนเอง

การสอนแบบอภิปราย

การสอนแบบมอบหมายหรือโครงการให้นักเรียนทำ

การสอนแบบให้ทำที่บ้าน

การสอนแบบคำถาม – คำตอบ

การสอนแบบทดลอง

การสอนโดยใช้ตำราเรียน

การสอนแบบแก้ไขปัญหา

การสอนแบบที่เดียวหมดทั้งชั้น

การสอนแบบหมุนเวียนเป็นกลุ่ม

การสอนแบบกลุ่มอยู่กับที่

การสอนแบบเล่นแบบอิสระ

การสอนแบบเป็นทีม

การสอนแบบนำเป็นหมู่

การสอนแบบรวมกลุ่มและแยกกลุ่ม

การสอนแบบบูรณาการ

การสอนแบบใช้เป้าหมาย

การสอนแบบฝึกหัด – วิเคราะห์ – ฝึกหัด

จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาหรือเอื้อต่อการเรียนวิชาพลศึกษามีหลากหลายวิธี ครูผู้สอนพลศึกษาจะต้องพิจารณาวิธีสอนที่ดี เหมาะกับสภาพของผู้เรียน ห้องเรียนและลำดับขั้นของตนเอง การสอนครั้งหนึ่งๆ อาจจะใช้วิธีสอนได้หลายวิธีแล้วแต่เนื้อหาที่ใช้สอน

คุณลักษณะของครูพลศึกษา

ครูพลศึกษา นับว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบมากกว่าครูที่ทำหน้าที่สอนในวิชาอื่นๆ คือ นอกจากมีหน้าที่ได้รับผิดชอบในการสอนในห้องเรียนตามชั่วโมงที่จัดไว้โดยตรงแล้ว ยังต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่น ที่เกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬานอกเวลาเรียน

จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529 ,หน้า 62 – 63) ได้เสนอหลักจรรยาบรรณของครูพลศึกษาดังต่อไปนี้

เนื่องจากครูพลศึกษามีอาชีพในการสอน เพราะฉะนั้นจรรยาบรรณที่สร้างก็ถือว่าเป็น

จรรยาบรรณของครูพลศึกษาด้วย

ครูพลศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบที่จะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนว่าจะทำอย่างไรบ้าง

ระบบประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิ์ที่ได้รับการสอนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการวางแผน รวมทั้งการใช้สถานที่ เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องจัดทุกอย่างเพื่อสนองประชาธิปไตย

ข้อมูลหรือ information ต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวครูหรือนักเรียนต้องถือเป็นความลับของครูและนักเรียน

ขณะที่ครูพลศึกษาเป็นกันเองกับนักเรียน เราไม่ควรให้ความเป็นกันเองมาเป็นอุปสรรคต่อการสอนที่จะทำให้ได้ผลดี คือ จะต้องรู้ว่าอะไรควรหรือไม่ควร

ครูพลศึกษาเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับพลศึกษา หลักการทางจรรยาบรรณหรือคุณลักษณะอย่างอื่นที่จะเป็นตัวอย่างต่อไป

เพื่อให้การสอนได้ผลดี ครูพลศึกษาควรจะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูงเคารพซึ่งกันและกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน

ครูพลศึกษาต้องร่วมมือกับนักเรียนในทุกๆอย่างที่โรงเรียนได้วางวัตถุประสงค์เอาไว้เพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ ไม่ควรหวังแก่ผลประโยชน์ส่วนตัว

ครูพลศึกษาต้องเข้าใจแนวทาง คือ สายทางการบริหารเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนสายการบริหารไม่ควรก้าวร้าวกัน

ครูพลศึกษาต้องมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงและดัดแปลงอาชีพทางพลศึกษาให้ดีขึ้น

จรรยาบรรณแห่งอาชีพ ถือการกระทำที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษามากกว่าประโยชน์ส่วนตัวหรือความมีชื่อเสียงของตนเอง

ครูพลศึกษาต้องไม่แนะนำ และเกี่ยวข้องกับหุ้นการค่า เพื่อประโยชน์ส่วนตนในวัสดุ อุปกรณ์พลศึกษาเป็นคำตอบแทน

เป็นหน้าที่ของครูพลศึกษาต้องศึกษาหาความรู้และความเข้าใจในตัวนักเรียนและหาทางช่วยให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

หน้าที่ของครูพลศึกษาต้องคุ้นเคยและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ชุมชนที่เรอาศัยร่วมกับเขา โดยเฉพาะขอให้มีส่วนทำให้ชุมชนเหล่านั้นน่าอยู่น่าอาศัยเพราะฉะนั้น ครูพลศึกษาต้องเป็นคนที่กระฉับกระเฉงในกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชน

ในขณะที่ครูพลศึกษาเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หาความก้าวหน้านั้นครูพลศึกษาต้องจัดหาวิชาชีพและให้มีสมาคมวิชาชีพ เพราะถือว่าสมาคมคล้ายๆเป็นจตุรรวมของวิชาชีพ เป็นสมาคมที่มีสิทธิ์หรือรักษาสีที่ไว้ รักษาผลประโยชน์ หรือรักษารายการบรรณของวิชาชีพนั้นได้

สถาบันที่เกี่ยวกับการผลิตครูพลศึกษาจะต้องผลิตครูให้เป็นผู้รู้จักมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ดีและให้ผลดี และเป็นกิจกรรมที่ดีมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อวิชาชีพ

ครูพลศึกษาควรพยายามชักชวนเยาวชนทั้งหญิงและชายที่มีความสามารถช่วยจรรโลงวิชาชีพต่อไป เพราะฉะนั้นต้องมีความเข้าใจในการฝึกหัดครู เพื่อจะผลิตครูพลศึกษาที่ดี

ครูพลศึกษาจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนตัวให้เพียงพอ และพอที่จะสอนได้อย่างดี บุคลิกภาพที่ดีเยี่ยมและลักษณะนิสัยที่ดี ช่วยให้การพลศึกษาสอนได้ผลและสามารถเข้ากับนักเรียนและผู้ที่ได้รับการฝึกสอนได้ดี

ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษากับครูอื่นๆ รวมทั้งผู้บริหารอาชีพและชุมชน เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้เกิดความนับถือแก่ตัวครูพลศึกษา ในฐานะอาชีพและโครงการของเขา

ครูพลศึกษาต้องทำงานภายใต้หรือจรรยาบรรณนี้ เพื่อป้องกันตนเองและผู้ร่วมอาชีพ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการประพฤติปฏิบัติ

คุณลักษณะพิเศษของครูพลศึกษาจะประกอบด้วยคุณสมบัติคุณลักษณะของนักกีฬา มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการของเด็ก มีทักษะทางกาย มีความอดทนทางกาย มีความกระตือรือร้น มีความรอบคอบ รู้จักทำงานที่ยืดหยุ่นได้ มีลักษณะของการเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ และมีความสามารถในการเคลื่อนไหวสูง ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 , หน้า 47 – 49)

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527, หน้า 47 –49) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่ดี สามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางการพลศึกษาได้ดีและมีประสิทธิภาพ ควรจะมีสมรรถนะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ ทั้งในด้านการศึกษาทั่วไป วิชาครู และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง
3. เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในการรับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์
6. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

ปัญหาการสอนพลศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2529, หน้า 85) ได้ทำการวิจัยเรื่องวิเคราะห์พฤติกรรมครูพลศึกษา พบว่า ข้อบกพร่องบางประการที่เป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา เรียงลำดับความสำคัญดังนี้

- ไม่อุทิศเวลาสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน
- ไม่สอดแทรกการอบรมความประพฤติในการสอน
- เลิกสอนก่อนเวลาที่กำหนด
- การสอนไม่เกิดความสนุกสนาน
- เอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนน้อย
- การติดตามแก้ไขข้อบกพร่องด้านความประพฤติของนักเรียนน้อย
- การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้แก่นักเรียนก่อนทำการสอนน้อย
- การพูดนอกเรื่องมากกว่าการสอน
- การลงโทษเด็กโดยใช้อารมณ์
- การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

ฝ่ายส่งเสริมพลศึกษา กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2534, หน้า 9) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา ได้พบปัญหาว่า

1. ครูพลศึกษายังมีการพัฒนาด้วยตนเองน้อย ส่วนใหญ่ไม่ได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งกติกาใหม่ๆ ต้องศึกษาให้รู้เท่าทันและทันสมัยอยู่เสมอ
2. การสอนกีฬาในโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นเรื่องการแพ้ชนะเป็นสำคัญ ไม่ได้ฝึกเรื่องระเบียบวินัย
3. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษา และสร้างอุปกรณ์กีฬา หรืออุปกรณ์การสอนหรืออุปกรณ์การออกกำลังกายจากวัสดุในท้องถิ่น เพื่อการใช้ประโยชน์
4. ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. ผู้บริหารการศึกษาบางโรงเรียนไม่สนับสนุนการดำเนินงานทางด้านการสอนพลศึกษา การจัด กิจกรรมกีฬา ทั้งภายในโรงเรียนและกีฬาระหว่างโรงเรียน

จะเห็นได้ว่า ปัญหาของการสอนพลศึกษามีมากมาย ทั้งในส่วนของผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนพลศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศทุกระดับเพื่อแก้ปัญหา

ต่างๆ ที่ครูพลศึกษาประสบอยู่ และเพื่อพัฒนาครูพลศึกษาให้มีการพัฒนาวิชาชีพของตนเองให้ทันต่อโลกปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.1.4 ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

วิลสัน (Wilson ,1977) ได้วิจัยเกี่ยวกับข้อสังเกตของศึกษานิเทศก์ในเรื่อง การสังเกตของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศครูประถมศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งว่า เพื่อทราบความต้องการของการนิเทศของครูประถมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มศึกษานิเทศก์ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการนิเทศแบบนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น และยังพบว่า บุคลิกภาพของครูไม่มีผลต่อกระบวนการนิเทศแต่อย่างใด

เฟลมมิง (Fleming , 1981) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำเนินการสอนตามเอกัตภาพ โดยการสัมภาษณ์ และแจกแบบสอบถามแก่ครู 174 คน และครูใหญ่ 9 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถที่ต้องการพัฒนามากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ครูผู้สอนเป็นจำนวนมากระบุว่าต้องการพัฒนาความสามารถในด้านแรงจูงใจ แต่ก็ระบุว่าเคยผ่านการฝึกอบรมในเรื่องนี้มาแล้ว ครูต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการจัดการเรียนการสอนฝึกอบรมและความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้วย ครูต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เช่น วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษาต่างๆครูส่วนใหญ่ระบุว่ายังไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมเท่าที่ควร

เอเชอวาเรีย (Echervaria , 1981) ได้วิจัยเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมของครูประจำการตามการรับรู้และครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา ประเทศปอร์โตริโกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจความต้องการของครูตัวอย่างประชากรได้แก่ ครู 283 คน และครูใหญ่ 28 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 28 โรงเรียน ในประเทศปอร์โตริโกโดยศึกษาความต้องการการฝึกอบรมของครูใน 7 ประเด็น คือ

- การประเมินพฤติกรรมของนักเรียน
- การเตรียมการสอน
- การดำเนินการสอน
- การปฏิบัติงานบริหาร
- การสื่อความหมายและมนุษยสัมพันธ์
- การพัฒนาทักษะบุคคล
- การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นในเรื่อง ความต้องการการฝึกอบรม ตามทัศนะของครูผู้สอนและครูใหญ่ต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มเห็นพ้องกันในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความคิดเห็นกล่าวคือทั้งสอง

กลุ่มเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความคิดเห็น และการเตรียมการสอนเป็น เรื่องที่ต้องการการอบรมมากที่สุด รองลงมาคือในเรื่องในการดำเนินการสอน

จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการการนิเทศการสอน พลศึกษา ดังนี้

ต้องการจัดให้มีการนิเทศการสอนพลศึกษาโดยใช้การนิเทศภายใน

ต้องการให้มีการนิเทศการสอนพลศึกษาและการฝึกอบรมครูประจำการในด้านต่อไปนี้

การจัดการเรียนการสอน

ความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

เทคนิคในการสร้างแรงจูงใจ

งานวิจัยในประเทศ

อนันต์ เอียวเจริญ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา " โดยส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดพลานามัย และครูพลศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษา จำนวน 234 คนผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการการนิเทศในด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ต้องการให้ทางศึกษานิเทศก์มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ดี เป็นกันเองกับผู้อื่นได้ดี มีความศรัทธาในอาชีพของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเป็นผู้นำและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2. ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดให้มีการฝึกอบรมแลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็น ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนพลศึกษาระหว่างครูพลศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกันช่วย จัดหาหรือแนะนำตำรา เอกสาร หรือคู่มือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนพลศึกษา และช่วยแนะนำวิธีการสอนแบบ แปลกๆใหม่ๆอยู่เสมอ

3. ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ได้แก่ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่ โรงเรียนขาดแคลน จัดหาวัสดุทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการหารายได้พิเศษ เพื่อ ซื้ออุปกรณ์หรือสร้างสนามเพื่อฝึกพลศึกษา และช่วยแนะนำในการผลิตอุปกรณ์ทางพลศึกษาทางพลศึกษาขึ้น เอง

4. ด้านการประเมินผล ได้แก่ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดประชุมสัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ ในด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกัน ช่วยวิเคราะห์ปัญหาหลักสูตรและการเรียน การสอนพลศึกษา และช่วยสร้างแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อวัดผลวิชาพลศึกษา

5. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยสนับสนุนส่งเสริมยกระดับ มาตรฐานทางกีฬาของโรงเรียน และส่งเสริมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ให้คำแนะนำในการ

จัด กิจกรรมการแข่งขันกีฬายานในโรงเรียน และช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับสายงานวิชาการ ศึกษา เพื่อสนับสนุนและให้งบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านพลศึกษาอย่างเพียงพอ

6. ด้านอื่นๆ ชนิดของการนิเทศที่ครูพลศึกษาต้องการได้แก่ การนิเทศแบบเยี่ยมเยียน (โดยศึกษานิเทศก์มาเอง) แบบสาธิต และแบบประชุมใหญ่

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดพลานามัยกับครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

พัชรี ศิลป์ไชย (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดพลานามัย จำนวน 142 คน และครูพลศึกษา 142 คน ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า คีศึกษานิเทศก์พลศึกษาควรมีคุณสมบัติดังนี้คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความศรัทธาในอาชีพของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเป็นผู้นำและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ด้านความต้องการด้านการสอนนั้นครูต้องให้ศึกษานิเทศก์พลศึกษาทำการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิควิธีการสอนพลศึกษาความต้องการด้านอาคารสถานที่ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์กีฬา สัตว์ทัศนูปกรณ์ ช่วยแนะนำผลิติดูอุปกรณ์การสอนพลศึกษา ความต้องการให้ช่วยสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อวัดวิชาพลศึกษา

พงษ์ศักดิ์ พูลศรี (2524) ได้วิจัยเรื่อง การสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำนวน 230 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานการณ์การสอนพลศึกษาในปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่สอนวิชาอื่นๆและทำการสอนวิชาพลศึกษาด้วย ในการสอนวิชาพลศึกษาเน้นให้คุณค่าของการรักษาสุขภาพของตน และรักการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมการสอนเป็นไปตามหลักสูตรของโรงเรียนวิธีการสอนส่วนใหญ่จะอธิบายและทำให้เด็กดู และเด็กเล่นเอง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีการควบคุมการสอน การวัดเน้นให้เห็นคุณค่าและรักการออกกำลังกายอยู่เสมอ

2. ปัญหาการสอนพลศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ประสบคือ อุปกรณ์สถานที่ที่มีไม่เพียงพอ

3. ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการฝึกอบรมและการนิเทศการสอนเพิ่มมากขึ้นและต้องการความช่วยเหลือ ทางด้านการปรับปรุงวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการสอน วิธีใช้และสร้างอุปกรณ์

จำรัส เกิดควน (2526) ได้วิจัยเรื่องความต้องการการนิเทศทางด้านวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามตามความต้องการนิเทศทางวิชาการจำแนกด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูในโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกกลุ่มต้องการนิเทศทางด้านวิชาการมากทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบตามมาตรฐานของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่าครูในโรงเรียนมาตรฐานพอใช้ มีความต้องการการนิเทศด้านหลักสูตร สื่อการสอน และการประเมินผล มากกว่าโรงเรียนมาตรฐานดี และมีความต้องการการ

นิเทศด้านการสอนมากกว่าโรงเรียนมาตรฐานปานกลาง และไม่พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบความต้องการของครูที่มีคุณวุฒิและระยะเล่าในการทำงานแตกต่างกัน

ซัซพงษ์ สุวรรณรักษ์ (2526) ได้วิจัยเรื่องความต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาจากผู้นิเทศ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 199 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาทางวิชาการ และความต้องการความช่วยเหลือในทางวิชาการอื่นๆ และทั้งผู้บริหารและครูต้องการความช่วยเหลือด้านการใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมากกว่าอย่างอื่น ครูมีคุณวุฒิทางการศึกษาต่ำต้องการความช่วยเหลือมากกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับสูง ความมีทักษะระดับมาก คือ การตัดสินใจสั่งการได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเที่ยงธรรม และการจัดลำดับความสำคัญของทักษะในการนิเทศส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูได้มีความเห็นว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญมากที่สุด

ลิขิต อมาตยคง (2530) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครได้ส่งแบบสอบถามผู้บริหารและครูพลศึกษาจำนวน 358 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านคุณสมบัติของพลศึกษานิเทศก์ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนเป็นอย่างดี และมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน
2. ด้านการเรียนการสอน ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำครูพลศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพห้องเรียนต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยสร้างนโยบายและกระตุ้นให้ครูพลศึกษาร่วมกันปรับปรุงวิธีการสอนและปฏิบัติตามหลักสูตรวิชาพลศึกษา
3. ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำครูพลศึกษาให้จัดดัดแปลงอุปกรณ์การสอนที่ไม่ใช้แล้วให้ใช้ประโยชน์ได้อีก ต้องการให้มีพลศึกษานิเทศก์แนะนำวิธีผลิตอุปกรณ์ทางพลศึกษาขึ้นใช้เอง ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำและสนับสนุนให้ครูใช้สื่อทัศนูปกรณ์
4. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำการจัดกิจกรรมพิเศษอื่นๆ เช่น การสาธิตทางการกีฬา นิทรรศการของการกีฬา ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยส่งเสริม และช่วยครูพลศึกษาในการจัดนิทรรศการการแสดงผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ความรู้ทางพลศึกษา
5. ด้านการวัดและประเมินผล ต้องการให้พลศึกษาช่วยในการแนะนำและชี้แจงให้เข้าใจกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำเกี่ยวกับการเลือกใช้ข้อทดสอบและวิธีทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนพร้อมทั้งติดตามผลและวิเคราะห์ผลการทดสอบ
6. ด้านเอกสารคู่มือการอบรมสัมมนา ต้องการได้รับเอกสารที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาต่างๆทางด้านกีฬา ต้องการได้รับเอกสารคู่มือทางพลศึกษาจากพลศึกษานิเทศก์
7. ด้านบุคลากรที่จะทำการนิเทศ ต้องการนิเทศโดยศึกษานิเทศก์จากกรมพลศึกษาและศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการศึกษาเอกชน

8. ด้านความคิดเห็นอื่นๆ พลศึกษาและเทคโนโลยีควรผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการสอนวิชาพลศึกษา หลักการนิเทศการศึกษาพลศึกษา และหลักสูตรพลศึกษาลักษณะการนิเทศควรจะเป็นการนิเทศแบบสาธิต และการมานิเทศควรมีการปรึกษากันก่อนมาเยี่ยม นิเทศปรึกษากันก่อนและปรึกษากันหลังเยี่ยมนิเทศ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศทั้ง 8 ด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

สุทัศน์ เหล่าทอง (2530) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาที่ 1 ได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนพลศึกษา ซึ่งตัวอย่างประชากรจำนวน 330 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมครูพลศึกษามีความต้องการพัฒนาวิชาชีพในด้านการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนระดับมาก ในด้านการเรียนการสอน ครูพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาในระดับมากในเรื่องการสาธิตประกอบสอนภาคปฏิบัติ วิธีการสอนและเทคนิคการสอนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

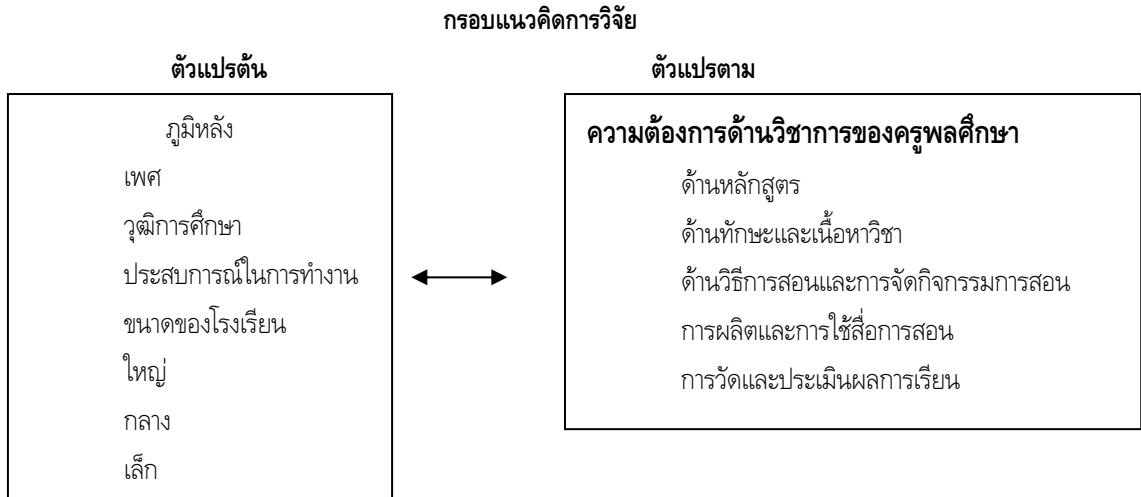
ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ครูพลศึกษามีความต้องการในการพัฒนาในระดับมากในการจัดกิจกรรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการในเวลาว่าง และการเสริมหลักสูตร เป็นผู้มีความสามารถในการเป็นผู้ตัดสินกีฬาที่มีการสอนในหลักสูตรเป็นต้น และความต้องการพัฒนาวิชาชีพโดยการเข้าฝึกอบรมจากการจัดการฝึกอบรมของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยภายในประเทศ การเข้าอบรมจากหน่วยศึกษานิเทศก์ประจำกรมพลศึกษา การไปดูงานโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพลศึกษาได้ดี และได้เน้นถึงคุณสมบัติของวิทยากรที่จะช่วยในการพัฒนาวิชาชีพมากที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์จากหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของครูผู้สอนพลศึกษาในประเทศมีความต้องการการนิเทศการสอนพลศึกษาดังนี้

1. ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการการนิเทศการสอนพลศึกษาแบบเยี่ยมเยียนแบบสาธิต และประชุมสัมมนา
2. ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการการสอนพลศึกษาในด้านต่อไปนี้
 - การจัดอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเทคนิควิธีการสอนพลศึกษา
 - ความต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง
 - หลักสูตรและการใช้หลักสูตร
 - สื่อการเรียนการสอน
 - การประเมินผล

2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการประมวลเอกสารและวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

2.3 สมมุติฐานในการวิจัย

เพื่อทราบถึงความต้องการด้านวิชาการครูผู้สอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครโดยจำแนกเป็น 4 ข้อ

เพศ

วุฒิการศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน

ขนาดของโรงเรียน

2.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการการนิเทศการสอน หมายถึง ความประสงค์ที่จะได้รับการช่วยเหลือ แนะนำจาก ผู้นิเทศ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านทักษะเนื้อหาด้านวิชาการ ด้านการผลิตการใช้สื่อการสอน การวัดผล การเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ด้านหลักสูตร หมายถึง การใช้หลักสูตรที่เกี่ยวกับการวางแผนการสอน การใช้เอกสาร หลักสูตร จากหลักสูตรสู่แผนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และ การสร้างความเข้าใจในหลักการ จุดหมายโครงสร้าง และ เนื้อหาของประถมศึกษาพหุศักราช 2533

ด้านทักษะ และ เนื้อหาทางวิชาการ หมายถึง ความรู้และทักษะในกิจกรรมทางพลศึกษา ทุกประเภท ได้แก่ ในด้านกีฬา และเกมต่าง ๆ กิจกรรมเข้าจังหวะและนันทนาการ รวมทั้งการตัดสินกีฬาในระดับประถมศึกษา

ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สอนตามแผนการสอน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามกระบวนการและวิธีการสอนทั่วไป และ การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

ด้านผลิตและใช้สื่อการสอน หมายถึง การผลิตและการใช้สื่อการสอนที่ได้จาวัสดุการ
ศึกษาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดหาให้ เพื่อใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และหลักสูตรการ
ประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง การตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียน
เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนตามกระบวนการวิธีการ
สอนทั่วไปตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

ครูผู้สอนพลศึกษา หมายถึง ที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนพลศึกษาใน
ระดับประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร

ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไขด้านการ
จัดการเรียน
การสอน

การนิเทศการสอนพลศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่เป็นการกระตุ้น ยั่วยุ ทำทนายให้
ครูผู้สอนพลศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนได้พัฒนา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาการของผู้เรียนทุก ๆ ด้าน

ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำการสอนพลศึกษาระดับ
ประถมศึกษาและได้รับการศึกษามาโดยตรงทางพลศึกษา จากสถาบันการผลิตครูพลศึกษา

ครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำการสอนพลศึกษาระดับ
ประถมศึกษาที่ไม่เคยได้รับการศึกษามาทางวิชาพลศึกษา รวมทั้งผู้ที่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนพล
ศึกษา

ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์ การสอนมาก หมายถึง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในระดับ
ประถมศึกษาต่อเนื่องกันมา ตั้งแต่เวลา 10 ปีขึ้นไป

ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนน้อย หมายถึง ครูผู้สอนที่สอนวิชาพลศึกษาใน
ระดับประถมศึกษาต่อเนื่องกันมา อยู่ในช่วงเวลา 1-9 ปี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้า ความต้องการด้านวิชาการของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการและ ขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 38 โรงเรียนโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คำนวณจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยแยกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ทฤษฎี มอร์แกน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 76 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาใน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการตรวจ คำตอบ

(Check list) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อที่ต้องการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการ ด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ด้านหลักสูตร

ด้านทักษะและเนื้อหา

ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

โดยการกำหนดค่าคะแนนระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 50– 93) มาเป็นแนวทางดังนี้

ต้องการด้านวิชาการมากที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	5
ต้องการด้านวิชาการมาก	ค่าคะแนนเท่ากับ	4
ต้องการด้านวิชาการปานกลาง	ค่าคะแนนเท่ากับ	3
ต้องการด้านวิชาการน้อย	ค่าคะแนนเท่ากับ	2
ต้องการด้านวิชาการน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	1

กำหนดค่าคะแนนระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ระดับการปฏิบัติ
4.51 – 5.00	หมายถึง	ต้องการด้านวิชาการมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ต้องการด้านวิชาการมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ต้องการด้านวิชาการปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องการด้านวิชาการน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ต้องการด้านวิชาการน้อยที่สุด

นอกจากนี้ในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นคำถามปลายเปิด (OPEN ENDED.) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยการเติมลงในช่องว่าง

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านวิชาการทางพลศึกษา และการนิเทศ
2. กำหนดรูปแบบเครื่องมือ

3. สร้างแบบสอบถาม โดยเขียนข้อความที่ต้องการตามรูปแบบที่กำหนด และยึดตามนิยามศัพท์เฉพาะ ตัวแปร และจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลักในการดำเนินการ
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ลงรหัสและนำข้อมูลบรรจุลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการโดยแจกแจงความถี่และเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาเป็นมาตราส่วนแบบประเมินค่า นำมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและนำเสนอในรูปตารางความเรียง

ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นร้อยละและนำเสนอในรูปความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การ
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม จำนวน 76 ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้ง 76 ชุด
คิดเป็นร้อยละ 100.0 ขอเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา
- 4.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น
หญิงจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 อายุ 31 ถึง 40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 ระยะเวลาใน
การปฏิบัติงานด้านพลศึกษา 10 ถึง 19 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 ประสบการณ์ในการสอนวิชาพล
ศึกษา 11 ถึง 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ระดับการศึกษาทางพลศึกษาปริญญาตรี จำนวน 37 คน
คิดเป็นร้อยละ 48.7 วุฒิการศึกษาทางวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 97.4 ปัจจุบันปฏิบัติ
หน้าที่ครูผู้สอนพลศึกษาอย่างเดียว จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษาชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	51	67.1
- หญิง	25	32.9
2. อายุ		
- 20 - 30 ปี	22	28.9
- 31 - 40 ปี	35	46.1
- 41 ปีขึ้นไป	19	25
3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา		
- 1 - 9 ปี	18	23.7
- 10 - 19 ปี	29	38.2
- 20 - 29 ปี	29	38.2
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา		
- 1 - 5 ปี	19	25.0
- 6 - 10 ปี	11	14.5
- 11 - 15 ปี	28	36.8
- 16 - 20 ปี	18	23.7
5. ระดับการศึกษาทางพลศึกษา		
- ปริญญาตรี	40	52.6
- สูงกว่าปริญญาตรี	36	47.4
6. วุฒิการศึกษาทางวิชาเอกพลศึกษา		
- วิชาเอกพลศึกษา	74	97.4
- วิชาโทพลศึกษา	2	2.6
7. ปัจจุบันปฏิบัติงานที่		
- ครูผู้สอนพลศึกษาอย่างเดียว	49	64.5
- ครูประจำชั้นและครูผู้สอนพลศึกษาในชั้นเรียนและวิชาอื่น	27	35.5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถาม	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ
8. ระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษา		
- ชั้นประถมที่ 1	34	44.73
- ชั้นประถมที่ 2	31	40.78
- ชั้นประถมที่ 3	32	42.1
- ชั้นประถมที่ 4	32	42.1
- ชั้นประถมที่ 5	41	53.9
- ชั้นประถมที่ 6	45	59.2

4.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านทักษะเนื้อหาวิชาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือความต้องการมากด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการด้านหลักสูตรเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการ	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. ด้านหลักสูตร	3.74	.74	มาก	5
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.26	.64	มากที่สุด	1
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.19	.54	มาก	2
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.98	.55	มาก	4
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.18	.51	มาก	3
รวม	4.07	.44	มาก	

4.2.1 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านหลักสูตร

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านหลักสูตรอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการจัดทำ กำหนดการสอนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือความต้องการมากที่ด้านการเขียนแผนการสอนเป็นอันดับที่ 2 และ ต้องการมากด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรพลศึกษาเป็นอันดับที่ 3 ส่วนความต้องการปาน กลางด้านการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา ด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. ความเข้าใจในด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2	3.54	1.17	มาก	8
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านโครงสร้างของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงที่ 1 - 2	3.53	1.16	มาก	9
3. การวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการสอน	3.64	1.15	มาก	7
4. การแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอน	3.95	.96	มาก	5
5. การจัดทำกำหนดการสอน	4.21	.77	มากที่สุด	1
6. การเขียนแผนการสอน	4.21	.79	มากที่สุด	2
7. การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรพล ศึกษา	4.04	.74	มาก	3
8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรพลศึกษา	3.99	.68	มาก	4
9. การเลือกเอกสารเสริมหลักสูตรของครูพลศึกษา	3.78	.83	มาก	6
10. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครูพลศึกษา	3.51	.99	มาก	10
11. การพัฒนาหลักสูตรของครูพลศึกษา	3.36	1.10	ปานกลาง	11
12. การวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.11	1.23	ปานกลาง	12
รวม	3.74	.74	มาก	

4.2.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านทักษะและเนื้อหาวิชา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านทักษะและเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับต้องการมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมนันทนาการเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมการเคลื่อนไหว และด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมเข้าจังหวะเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการมากที่สุดด้านความรู้และทักษะในเทเบิลเทนนิสเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา

ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. ความรู้และทักษะในกิจกรรมเกม	4.21	.75	มากที่สุด	7
2. ความรู้และทักษะในกีฬาวอลเลย์บอล	4.21	.77	มากที่สุด	8
3. ความรู้และทักษะในกีฬาฮยัดยูน	4.22	.70	มากที่สุด	6
4. ความรู้และทักษะในเทเบิลเทนนิส	4.20	.77	มาก	10
5. ความรู้และทักษะในกิจกรรมเข้าจังหวะ	4.29	.63	มากที่สุด	3
6. ความรู้และทักษะในกีฬาประเภทกรีฑา	4.26	.75	มากที่สุด	5
7. ความรู้และทักษะในกิจกรรมแม่ไม้มวยไทย	4.21	.77	มากที่สุด	9
8. ความรู้และทักษะในกิจกรรมนันทนาการ	4.36	.63	มากที่สุด	1
9. ความรู้และทักษะในกิจกรรมการเคลื่อนไหว	4.36	.65	มากที่สุด	2
10. ความรู้และทักษะในการตัดสินกีฬา	4.29	.69	มากที่สุด	4
รวม	4.26	.64	มากที่สุด	

4.2.3 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านวิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอน

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านวิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนพลศึกษาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านการเรียนรู้สภาพการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการมากที่สุดด้านวิธีการสอนพลศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา ด้านวิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. การเตรียมการสอนพลศึกษา	4.20	.59	มาก	5
2. การสอนพลศึกษาที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	4.16	.65	มาก	6
3. วิธีการสอนพลศึกษา	3.99	.71	มาก	8
3.1 วิธีการสอนแบบสั่งการ	4.08	.65	มาก	(2)
3.2 วิธีการสอนแบบสาธิต	4.13	.72	มาก	(1)
3.3 วิธีการสอนแบบมอบหมายงาน	3.96	.86	มาก	(5)
3.4 วิธีการสอนแบบจับคู่	4.03	.85	มาก	(4)
3.5 วิธีการสอนแบบกลุ่มย่อย	4.04	.84	มาก	(3)
3.6 วิธีการสอนแบบรายบุคคล	3.75	1.08	มาก	(6)
4. การจัดลำดับเนื้อหาวิชาพลศึกษา	4.21	.72	มากที่สุด	4
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนพลศึกษา	4.37	.64	มากที่สุด	1
5.1 การอบอุ่นร่างกาย	4.39	.65	มากที่สุด	(1)
5.2 ชื่นอธิบายและสาธิต	4.39	.67	มากที่สุด	(2)
5.3 ชื่นฝึกหัด	4.37	.63	มากที่สุด	(3)
5.4 ชื่นนำไปใช้	4.37	.65	มากที่สุด	(4)
5.5 ชื่นสรุป	4.37	.67	มากที่สุด	(5)
6. การสอนโดยบูรณาการเข้ากับวิชาพลศึกษา	4.11	.89	มาก	7
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.26	.75	มากที่สุด	3
8. การเรียนรู้สภาพการเรียนการสอน	4.36	.72	มากที่สุด	2
รวม	4.19	.54	มาก	

4.2.4 ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ในการสอนเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านเลือกใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การสอนเป็นอันดับที่ 2 และความต้องการมากด้านผลิตสื่อการสอน

วิชาพลศึกษาจากวัสดุที่หาง่ายในห้องเป็นอันดับที่ 3 ส่วนความต้องการมากด้านนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนพลศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. เลือกใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การสอน	4.28	.60	มากที่สุด	2
2. เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ในการสอนเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียน	4.29	.54	มากที่สุด	1
3. ผลิตสื่อการสอนวิชาพลศึกษาจากวัสดุที่หาง่ายในห้อง	4.20	.54	มาก	3
4. ดัดแปลงอุปกรณ์การสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.97	.83	มาก	4
5. นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อการสอน	3.74	.93	มาก	5
6. หาแหล่งวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการสอนพลศึกษา	3.74	.96	มาก	6
7. นำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนพลศึกษา	3.63	1.00	มาก	7
รวม	3.98	.55	มาก	

4.2.5 ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการวัดและการประเมินผล การเรียน

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาด้านการวัดและการประเมินผล การเรียน อยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านการสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา และด้านวิธีการวัดผลและการให้คะแนนในด้านต่างๆ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการด้านการสร้างข้อทดสอบปลายภาคเป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	μ	σ	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	4.13	.50	มาก	7
2. การตัดสินใจให้นักเรียนผ่านพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลการเรียน	4.14	.58	มาก	5
3. การสร้างข้อทดสอบปลายภาค	4.07	.66	มาก	8
4. วิธีการวัดผลและการให้คะแนนในด้านต่าง ๆ	4.21	.52	มากที่สุด	3
4.1 ในด้านทักษะ	4.21	.50	มากที่สุด	(1)
4.2 ในด้านคุณภาพ	4.21	.52	มากที่สุด	(2)
4.3 ในด้านทัศนคติ	4.21	.58	มากที่สุด	(3)
5. การวัดผลก่อนการเรียนและหลังเรียนพลศึกษา	4.14	.65	มาก	6
6. การประเมินผลระหว่างเรียน	4.21	.60	มากที่สุด	4
7. การสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา	4.25	.64	มากที่สุด	2
8. การนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.26	.57	มากที่สุด	1
รวม	4.18	.51	มาก	

4.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา

4.3.1 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามเพศ

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามเพศ พบว่า ครูชาย มีค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 และครูหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่าค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามเพศ

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	ชาย		หญิง	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.65	.70	3.91	.79
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.23	.67	4.31	.56
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.11	.57	4.32	.42
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.96	.52	4.00	.59
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.20	.55	4.15	.38
รวม	4.03	.46	4.16	.40

4.3.2 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามอายุ พบว่า ครูอายุ 20 – 30 ปี มีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 รองลงมา คือ ครูอายุ 31 – 40 ปี ค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ครูอายุ 41 – 50 ปี ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และครูอายุ 51 ปีขึ้นไป ค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านวิชาการ ของครูพลศึกษา	20 – 30 ปี		31 – 40 ปี		41 – 50 ปี		51 ปีขึ้นไป	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.73	.67	3.86	.62	3.58	.99	3.33	.98
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.25	.44	4.34	.75	4.23	.59	3.90	.66
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.29	.42	4.10	.65	4.21	.45	4.18	.22
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	4.10	.68	3.93	.53	3.91	.40	3.92	.17
5. ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียน	4.19	.29	4.22	.65	3.97	.21	4.40	.47
รวม	4.12	.34	4.09	.53	4.00	.42	3.95	.26

4.3.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา พบว่า ครูประสบการณ์ 1 – 9 ปีมีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 รองลงมา คือ ครูประสบการณ์ 20 – 29 ปี ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 และครูอายุ 10 – 19 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	1 – 9 ปี		10 – 19 ปี		20 – 29 ปี	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.76	.61	3.74	.74	3.71	.83
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.26	.55	4.23	.72	4.28	.62
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.22	.45	4.20	.71	4.14	.36
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	4.21	.65	3.87	.55	3.93	.42
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.11	.37	4.19	.62	4.21	.44
รวม	4.11	.38	4.06	.57	4.06	.33

4.3.4 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า ครูประสบการณ์ 6 – 10 ปีมีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 รองลงมา คือ ประสบการณ์ 1 – 5 ปี ค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 ประสบการณ์ 11 – 15 ปี ค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และครูประสบการณ์ 16 – 20 ปี ค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการ ของครูพลศึกษา	1 – 5 ปี		6 – 10 ปี		11 – 15 ปี		16 – 20 ปี	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.90	.57	4.07	.87	3.51	.72	3.70	.78
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.24	.54	4.45	.52	4.30	.67	4.08	.75
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.29	.50	4.33	.44	4.13	.39	4.06	.77
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	4.20	.63	4.02	.45	3.86	.46	3.88	.57
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.13	.36	4.40	.42	4.25	.53	4.00	.58
รวม	4.16	.38	4.27	.45	4.01	.37	3.95	.57

4.3.5 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาทางพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาทาง พลศึกษา พบว่า ครูการศึกษาทางพลศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 รองลงมา คือ ปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และครูสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาทางพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.41	.96	3.64	.81	3.86	.64
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.66	.57	4.27	.56	4.21	.71
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.50	.50	4.18	.37	4.16	.67
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	4.33	.57	4.00	.57	3.91	.51
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.00	.00	4.25	.42	4.13	.59
รวม	4.19	.46	4.07	.37	4.07	.51

4.3.6 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาทาง วิชาเอกพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาเอกพลศึกษา พบว่า ครูวิชาโทพลศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.06 มีความต้องการมากกว่าครูวิชาเอกพลศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาเอก พลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	วิชาเอกพลศึกษา		วิชาโทพลศึกษา	
	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.73	.74	3.91	.58
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.24	.63	5.00	.00
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	.53	4.76	.33
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.96	.54	4.50	.70
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.18	.51	4.00	.00
รวม	4.06	.44	4.45	.06

4.3.7 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษาและครูผู้สอนวิชาอื่นๆ มีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 รองลงมา คือ ครูประจำชั้นและครูผู้สอนพลศึกษาในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 และครูผู้สอนพลศึกษาอย่างเดียวมีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่าค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่

ความต้องการด้านวิชาการของ ครูพลศึกษา	ครูผู้สอนพลศึกษา อย่างเดียว		ครูประจำชั้นและ ครูผู้สอนพลศึกษา ในชั้นเรียน		ครูผู้สอนพลศึกษา และครูผู้สอนวิชา อื่นๆ	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. ด้านหลักสูตร	3.58	.72	3.94	.81	4.03	.69
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.15	.65	4.57	.53	4.40	.59
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน	4.10	.56	4.30	.23	4.35	.52
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	4.05	.53	3.67	.59	3.89	.54
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.15	.54	4.21	.20	4.24	.48
รวม	4.00	.46	4.17	.36	4.21	.39

4.3.8 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า ครูที่ทำการสอนชั้นประถมที่ 5 มีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 รองลงมา คือ ชั้นประถมปีที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 และครูชั้นประถมปีที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ส่วนครูชั้นประถมปีที่ 3 เป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่าค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอน
วิชาพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา	ชั้นประถมที่ 1		ชั้นประถมที่ 2		ชั้นประถมที่ 3		ชั้นประถมที่ 4		ชั้นประถมที่ 5		ชั้นประถมที่ 6	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	3.68	.74	3.69	.75	3.75	.79	3.79	.83	3.88	.70	3.78	.76
2. ด้านทักษะเนื้อหาวิชา	4.40	.71	4.40	.73	4.28	.76	4.32	.76	4.27	.67	4.20	.68
3. ด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.12	.64	4.11	.67	4.11	.68	4.04	.69	4.16	.67	4.12	.64
4. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.81	.63	3.84	.62	3.93	.60	4.04	.53	4.03	.51	3.96	.53
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.24	.59	4.26	.62	4.10	.59	4.14	.62	4.20	.58	4.19	.58
รวม	4.06	.52	4.07	.54	4.04	.54	4.05	.57	4.11	.51	4.05	.50

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 แบบสอบถามเป็นหญิง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 อายุ 31 ถึง 40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา 10 ถึง 19 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 ประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา 11 ถึง 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ระดับการศึกษาทางพลศึกษาปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 วุฒิการศึกษาทางวิชาเอกพลศึกษา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 97.4 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนพลศึกษาอย่างเดียว จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

5.1.2 ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านทักษะเนื้อหาวิชาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือความต้องการมากด้านวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการด้านหลักสูตรเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านหลักสูตรอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการจัดทำแผนการสอนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือความต้องการมากที่ด้านการเขียนแผนการสอนเป็นอันดับที่ 2 และต้องการมากด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรพลศึกษาเป็นอันดับที่ 3 ส่วนความต้องการปานกลางด้านการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านทักษะและเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับต้องการมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมนันทนาการเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมการเคลื่อนไหว และด้านความรู้และทักษะในกิจกรรมเข้าจังหวะเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการมากด้านความรู้และทักษะในเทเบิลเทนนิสเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนพลศึกษาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านการเรียนรูสภาพการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการมากด้านวิธีการสอนพลศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ในการสอนเหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักเรียนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านเลือกใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การสอนเป็นอันดับที่ 2 และความต้องการมากด้านผลิตสื่อการสอนวิชาพลศึกษาจากวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นเป็นอันดับที่ 3 ส่วนความต้องการมากด้านนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนพลศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับต้องการมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการมากที่สุดด้านการนำผลการวัดและประเมินผลมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาด้านการสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา และด้านวิธีการวัดผลและการให้คะแนนในด้านต่างๆ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนความต้องการด้านการสร้างข้อทดสอบปลายภาคเป็นอันดับสุดท้าย

5.1.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษา พบว่า ครูชาย มีค่าเฉลี่ย 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 และครูหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามอายุ พบว่าครูอายุ 20 – 30 ปี มีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 รองลงมา คือ ครูอายุ 31 – 40 ปี ค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ครูอายุ 41 – 50 ปี ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และครูอายุ 51 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านพลศึกษา พบว่า ครูประสบการณ์ 1 – 9 ปีมีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 รองลงมา คือ ครูประสบการณ์ 20 – 29 ปี ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 และครูอายุ 10 – 19 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า ครูประสบการณ์ 6 – 10 ปีมีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 รองลงมา คือ ประสบการณ์ 1 – 5 ปี ค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38

ประสบการณ์ 11 – 15 ปี ค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และครูประสบการณ์ 16 – 20 ปี ค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาทาง พลศึกษา พบว่า ครูการศึกษาทางพลศึกษาดำรงตำแหน่งปริญญาตรีมีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 รองลงมา คือ ปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และครูสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางวิชาเอกพลศึกษา พบว่า ครูวิชาโทพลศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.06 มีความต้องการมากกว่าครูวิชาเอกพลศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ครูผู้สอนพลศึกษาและครูผู้สอนวิชาอื่นๆ มีความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 รองลงมา คือ ครูประจำชั้นและครูผู้สอนพลศึกษาในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 และครูผู้สอนพลศึกษาอย่างเดียวมีความต้องการเป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ความต้องการด้านวิชาการของครูด้านพลศึกษาจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า ครูที่ทำการสอนชั้นประถมที่ 5 มีความต้องการเป็นอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 รองลงมา คือ ชั้นประถมปีที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 และครูชั้นประถมปีที่ 1 ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ส่วนครูชั้นประถมปีที่ 3 เป็นอันดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพโดยทั่วไปของครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นชายจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นครูผู้สอนพลศึกษาและสอนวิชาอื่นๆตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีอายุระหว่าง 20 – 50 ปี มีประสบการณ์สอนพลศึกษาตั้งแต่ 1 – 20 ปี จากข้อมูลข้างต้นเป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่ามีเหมาะสมกับการสอนพลศึกษาอย่างยิ่งทั้งนี้ในการสอนพลศึกษานั้นต้องอาศัยกิจกรรมทางพลศึกษาเป็นสื่อ ผู้สอนมีความจำเป็นต้องมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์สามารถสอนและสาธิตทักษะทางพลศึกษาและกีฬาได้อย่างถูกต้องชัดเจน นอกจากนี้ครูผู้สอนพลศึกษามีภารกิจในการสอนค่อนข้างมากนอกจากการสอนพลศึกษาแล้วยังต้องสอนวิชาอื่นๆด้วยตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติมีนโยบายในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนพลศึกษาโดยให้

แนวปฏิบัติแก่ผู้บริหารโรงเรียนให้จัดครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาสามารถสอนได้ทุกวิชา ดังนั้นครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่จึงต้องสอนวิชาอื่นด้วย นอกเหนือจากวิชาพลศึกษา

2. การศึกษาความต้องการด้านวิชาการของครูพลศึกษา

2.1 ด้านหลักสูตร

2.1.1 ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการด้านหลักสูตรวิชาการอย่างมากและเป็นความต้องการที่ไม่แตกต่างกันโดดเด่นอย่างยิ่งการจัดการกำหนดการสอนมาเป็นอันดับ 1 การเขียนแผนการสอนมาเป็นอันดับ 2 การสร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรมาเป็นอันดับ 3 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงต้องการความช่วยเหลือในการแนะนำในด้านของหลักสูตรเป็นอย่างมากเพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครพบว่าครูพลศึกษาได้รับความรู้หรือกานเทศในด้านวิชาการทางหลักสูตรค่อนข้างน้อย ดังนั้นจึงควรมุ่งเน้นให้การช่วยเหลือแนะนำครูสอนพลศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรพลศึกษาเช่นการจัดการอบรม การประชุม การสัมมนา การนิเทศแบบสังเกตการสอนเป็นต้น เพื่อให้ครูพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้องสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาได้สอดคล้องกับหลักสูตร อันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนพลศึกษา

2.1.2 ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในด้านหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาการอย่างมากโดยครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในเรื่องการจัดทำกำหนดการสอนในวิชาพลศึกษาและการเขียนแผนการสอนดังนั้นแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการทำกำหนดการสอนและการเขียนแผนการสอนผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาที่ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในด้านหลักสูตรในเรื่องของการจัดทำกำหนดการสอนและการเขียนแผนการสอนเป็นเพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ได้รับการสนใจเอาใจใส่ค่อนข้างน้อยจึงทำให้ครูผู้สอนพลศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านวิชาการหลักสูตรในส่วนของการจัดทำกำหนดการสอนและการเขียนแผนการสอน

2.2 ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา

2.2.1 ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการในด้านทักษะและเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมากในเรื่องเนื้อหาวิชาด้านกิจกรรมนันทนาการ, กิจกรรมเข้าจังหวะ, กิจกรรมการเคลื่อนไหวและเต้นความต้องการที่ไม่แตกต่างกันแสดงว่าครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองในทุกเรื่องในด้านทักษะและเนื้อหาวิชา เพื่อนำไปประกอบการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะเนื้อหาวิชาพลศึกษามีความแตกต่างจากวิชาทั่วไปที่มีการสอนอยู่ในโรงเรียน วิชาพลศึกษาต้องมีการปฏิบัติ ต้องอาศัยสมรรถภาพทางกาย อาศัยความรู้และทักษะในกิจกรรมที่มีการสอนและสาธิตเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นอกจากที่จะต้องให้นักเรียนได้มีร่างกายที่

แข็งแรงสมบูรณ์แล้วยังมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำอีกด้วย

2.2.2 ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในด้านทักษะและเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก โดยครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในเรื่องกิจกรรมนันทนาการ, กิจกรรมการเคลื่อนไหว, กิจกรรมเข้าจังหวะ โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาได้มองเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นในด้านทักษะและเนื้อหาวิชาเกิดความตระหนักว่า จะต้องพัฒนาตนเองในด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสอนและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับงาน สมพศ บุตรา (2530) ซึ่งสรุปว่าความรู้ในด้านทักษะและเนื้อหาในกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนพลศึกษา เมื่อครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้ในด้านทักษะและเนื้อหาวิชาในกิจกรรมต่างๆ จะทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในการสอนวิชาพลศึกษามากขึ้น ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่าบางรายชื่อของความต้องการในด้านทักษะและเนื้อหาวิชาอาจจะเป็นในเรื่องของความรู้และทักษะในกีฬาฟุตบอล, ความรู้และทักษะในกีฬาวอลเลย์บอล, ความรู้และทักษะกีฬาเทเบิลเทนนิส ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูสอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในด้านเนื้อหาดังกล่าวเป็นเพราะว่า ไม่มีความถนัดในด้านกีฬาฟุตบอล วอลเลย์บอล เทเบิลเทนนิส และกิจกรรมกีฬา กรีฑา จึงมีความต้องการอยู่ในระดับมากพอสมควร

2.3 ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3.1 ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและหญิงมีความต้องการด้านวิชาการในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากซึ่งในเรื่องที่มีความต้องการมากที่สุดคือในด้านการเรียนรู้สภาพการสอน, ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องการสอนให้เด็กมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีระเบียบวินัยและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีเวลาในการสอนในแต่ละครั้งน้อย ไม่สามารถที่จะสอนให้เด็กมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีระเบียบวินัย และทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้สำเร็จมากที่สุด ดังงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ สนเทศ (2527 หน้า 124) ที่ว่าครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอน ด้านการปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรมในระดับประจำ คือ การสอนให้มีระเบียบวินัย ส่วนคุณธรรมจริยธรรมด้านอื่นๆ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนอดกลั้น ความสามัคคี การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และความมีน้ำใจเป็นนักกีฬานั้น ครูพลศึกษาได้ทำการสอดแทรกในขณะที่ทำการสอนน้อยมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีเวลาในการสอนน้อยเกินไป สถานการณ์ในการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวยต่อการสอดแทรกคุณธรรมเหล่านี้ นอกจากนี้ยังพบว่าครูพลศึกษาได้สอนเรื่องความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาทุกครั้งในชั่วโมงพลศึกษา แต่ไม่ค่อยจริงจังกับการสอนเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเอกสาร ไม่มีหนังสือที่จะใช้ค้นคว้าในการเตรียมการสอนและมีเวลาในการสอนพลศึกษาน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถบรรจุเนื้อหาเรื่องนี้เข้าไปในการสอนมากเท่าที่ควร

โดยส่วนรวมพฤติกรรมด้านการดำเนินการเรียนการสอนแล้ว ครูพลศึกษาเกือบทั้งหมดจะมุ่งสอนทักษะทางกีฬาเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นโดยกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด

และสัดส่วนการให้คะแนนสำหรับวัดประเมินผลวิชาพลศึกษานั้นส่วนใหญ่จะเป็นคะแนนในด้านทักษะกีฬา ฉะนั้นส่วนประกอบอื่นๆที่หวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการเรียนพลศึกษาในแต่ละคาบ0

2.3.2 ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่มากในเรื่องการเรียนรู้สภาพการสอน,การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการมีระเบียบวินัยมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาพลศึกษานั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในเรื่องส่วนที่เป็นการสอนให้เด็กมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การมีระเบียบวินัย การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาพลศึกษามากที่สุดนั้นเป็นสิ่งที่ดี ที่ครูผู้สอนพลศึกษาไม่ได้สอนเด็กโดยมุ่งเน้นแต่ชัยชนะแต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังมุ่งเน้นให้เด็กเล่นกีฬาอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

2.4 ด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน

2.4.1 ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการในด้านวิชาการในส่วนของการผลิตและการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมากโดยครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการมากที่สุดในเรื่อง การเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนพลศึกษาเหมาะสมกับเวลาในการสอนมากที่สุดรองลงมาเป็นการใช้สื่อเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาของวิชาและวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการเรื่อง การหาแหล่งสื่อและอุปกรณ์การสอนพลศึกษานั้น เป็นเพราะว่าครูผู้สอนพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ต้องการการช่วยเหลือในเรื่องการหาแหล่งสื่อและอุปกรณ์การสอนพลศึกษาที่มีบริการให้เปล่าหรือการให้แบบสนับสนุนส่งเสริมสื่อและอุปกรณ์การกีฬาจากหน่วยงานเอกชนต่างๆ ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 หน้า 25) ได้กล่าวว่าการสอนพลศึกษาที่จะได้ผลดีนั้น นอกจากการมีเวลาแล้วจะต้องมีสื่อและอุปกรณ์อย่างเพียงพออีกด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการด้านวิชาการเกือบทุกรายการ ยกเว้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการดูแล การเก็บรักษา และการซ่อมแซมอุปกรณ์ในการสอนพลศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูผู้สอนพลศึกษามีความสนใจในด้านการผลิตและใช้สื่อการสอน และเห็นความสำคัญของการสอนพลศึกษาโดยการใช้สื่อการสอน

2.4.2 ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา มีความต้องการในด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับมากโดยในเรื่องที่มีความต้องการมากที่สุดคือ การใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน, และการใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการความช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการในเรื่องการผลิตและใช้สื่อการสอนเป็นเพราะว่า สื่อการสอนทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจตรงกัน และเข้าใจง่ายขึ้น ดังงานวิจัยของ อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2527 : 60) สรุปว่าอุปกรณ์การสอนจะช่วยทำให้เนื้อหาของบทเรียนเปลี่ยนจากนามธรรมเป็นรูปธรรม ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการที่ใกล้เคียงกันโดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูพลศึกษาที่มีความสนใจและต้องการพัฒนาคุณภาพการสอน

พลศึกษาในด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของความเป็นครู เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการสอน

จากปัญหาความต้องการดังกล่าว จึงเห็นควรที่จะหาทางแก้ไขโดยให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดประสานงานกับกลุ่มโรงเรียน จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอนในราคาถูกจากแหล่งวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นและมีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของสื่อ ตลอดจนมีการนิเทศด้านสื่อการสอนภายในโรงเรียน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ครูสนใจผลิตและใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

2.5.1 ครูผู้สอนพลศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากโดยในเรื่องของการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมีความต้องการอยู่ในระดับมากดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งชายและหญิงมีความต้องการในเรื่องการนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนมากเป็นเพราะว่าครูผู้สอนพลศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ศิลป์ไชย (2534 : 40) ที่พบว่าครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ซึ่งหลักการวัดและการประเมินผลเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติต่อการวัดผล เพราะหากว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ก็จะทำให้การวัดผลเกิดการผิดพลาด บกพร่อง ไม่เป็นไปตามระเบียบของการวัดและประเมินผล ดังที่ ศิลป์ชัย สุวรรณธาดา (2524 : 25) กล่าวว่าครูผู้สอนพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลพลศึกษา จึงจะวัดได้อย่างถูกต้อง

วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลพลศึกษาและเผยแพร่ความรู้ในเรื่องนี้ทางเอกสารและสิ่งพิมพ์

2.5.2 ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษาที่มีความต้องการในเรื่องการนำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนเนื่องจากต้องการนำผลของการวัดและประเมินผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนแสดงว่าครูผู้สอนพลศึกษามีปัญหาในเรื่องการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งได้แก่เรื่องวิธีการวัดผลและการให้คะแนนต่างๆเช่น ด้านทักษะ ด้านคุณภาพ ด้านทัศนคติ ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความต้องการในเรื่องการนำผลการวัดและประเมินผลเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษามีความตั้งใจจริงที่จะพัฒนาการเรียนการสอนพลศึกษาให้มีคุณภาพ โดยการใช้ผลการวัดและประเมินผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นขั้นตอน หากได้รับคำแนะนำจากผู้นิเทศก็จะทำให้การเรียนการสอนพลศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.3 ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมาก และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อย มีความต้องการที่ไม่เหมือนกันครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากมีความต้องการในเรื่องการสร้างเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยมีความต้องการในเรื่อง

หลักการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากต้องการในเรื่องการสร้างเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษามากเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนพลศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นต่อการสร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ศิลป์ไชย (2534 : 45) สรุปว่า ครูผู้สอนพลศึกษามีปัญหาในเรื่องการสร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผลพลศึกษา การนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักการวัดและประเมินผล ส่วนครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนน้อยต้องการในเรื่องหลักการวัดและประเมินผลพลศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยต้องการทราบหลักการวัดและประเมินผลพลศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องดังนั้นในการแก้ปัญหาในเรื่องการวัดและประเมินผลพลศึกษา เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันนั้นจะทำให้ครูผู้สอนพลศึกษาเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา

จะสังเกตได้ว่า ทั้งครูผู้สอนพลศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนมากและครูผู้สอนพลศึกษาการสอนน้อยมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าความเป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูผู้สอนพลศึกษาทั้งสองประเภท มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นอย่างดี และใกล้เคียงกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ควรมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างชัดเจน จริงจังต่อเนื่องโดยกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานครและที่สำคัญคือ จะต้องจัดสรรงบประมาณให้สำหรับที่จะดำเนินการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนพลศึกษา พัฒนาสื่อและพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้

2. ควรมีการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยจัดให้มีการอบรม สัมมนา ประชุม และประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้ครูผู้สอนพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการใช้หลักสูตร ทักษะเนื้อหาวิชาวิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งในเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้จากแบบสอบถามความต้องการด้านวิชาการครูผู้สอนพลศึกษามีความต้องการมากและมากเกือบทุกรายการ ดังนั้นจึงควรจะมีการเร่งรัดพัฒนาให้มีความต้องการของครูผู้สอน นอกจากนี้ยังทำให้ครูผู้สอนพลศึกษามีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับครูผู้สอนได้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่าเดิม

3. ศึกษานิเทศก์ควรให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในด้านวิธีการสอนที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เช่นการสอนพลศึกษาโดยใช้กระบวนการ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนพลศึกษา การสอนพลศึกษาโดยใช้กระบวนการตนเอง และการวัดประเมินผลโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง

4. ศึกษาวิเคราะห์จังหวัด / อำเภอ ควรวางแผนร่วมมือในการจัดทำปฏิทินแล้วปฏิบัติการ
นิเทศตามปฏิทินที่วางไว้อย่างจริงจังและทั่วถึง ครูผู้สอนพลศึกษาทุกคนควรมีโอกาสได้รับการนิเทศ โดยแบ่ง
โรงเรียนเป้าหมายที่รับผิดชอบในการนิเทศออกเป็นเขตปฏิบัติการ และกำหนดเกณฑ์นิเทศไว้อย่างน้อยภาค
เรียนละ 1 ครั้ง/โรงเรียน และเมื่อสิ้นภาคเรียนแล้วควรนำผลของการนิเทศของแต่ละเขตมาสรุปและหาแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการวางแผนการนิเทศในภาคเรียนต่อไป

5. ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถจัดกิจกรรมการนิเทศ
ภายในโรงเรียนไปใช้ในการสอนวิชาพลศึกษาของครูผู้สอนพลศึกษาได้ จะทำให้ครูผู้สอนเกิดการพัฒนาตนเอง
มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาวิธีสอนและกิจกรรมแปลกๆใหม่ๆมาใช้ในห้องเรียนได้

6. ควรจัดให้มีการประกวด/แข่งขันความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาของครูระดับ
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนพลศึกษาทุกคน
พัฒนาคุณภาพการสอนของตนเอง เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสอนเพิ่มขึ้น

7. ครูผู้สอนพลศึกษาที่มีความต้องการด้านอื่นๆได้แก่ ต้องการให้มีการจัดการอบรม
สัมมนา ประชุม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการทางวิชาการต้องการคู่มือประกอบการสอนพลศึกษา ต้องการการ
สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านพลศึกษา และต้องการให้ผู้สอนพลศึกษาได้สอนวิชา
พลศึกษาแต่เพียงวิชาเดียว จะทำให้นำความรู้ความสามารถทางพลศึกษา มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
พลศึกษาได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ครูผู้สอนพลศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยนวิธีการสอนระหว่างโรงเรียน ควรจัดส่ง
เอกสารคำแนะนำกติกาใหม่ๆ และความก้าวหน้าทางพลศึกษาหรือทางการกีฬา ควรมีการนิเทศติดตามผลเป็น
ประจำและต่อเนื่อง และควรนำข้อมูลจากโรงเรียนไปวิจัยเพื่อให้รู้ปัญหาที่แท้จริง และจะได้ช่วยเหลือได้ถูกต้อง
ตามปัญหาของโรงเรียนและครูผู้สอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางของความต้องการทางด้านวิชาการ ของครูพลศึกษาใน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียน
การสอนวิชาพลศึกษาในระดับต่างๆได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมการฝึกหัดครู. (2526). **วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา**.

กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

กรมพลศึกษา. (2527). **งานวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา**. ฝ่ายส่งเสริมพลศึกษา กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ.

กรมวิชาการ. (2535). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). **วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2524). **แผนพัฒนาการประถมศึกษาประจำปี 2530. ประจวบคีรีขันธ์** : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537) **การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

-----, (2530). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2530-2535 ระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย.

-----, (2542). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2538-2539**. อุดลำนนา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การปฏิรูปหลักสูตรตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. : ข้อคิดจากการปฏิรูปหลักสูตรของสหราชอาณาจักร.

ชุม ศรีสุข. (2523). **กิจกรรมการนิเทศศึกษานิเทศก์ จังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อูดลำนนา)

จรรยา แก่นวงศ์คำ. (2529). **การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

จำรัส เกิดควน. (2526). **ความต้องการและการนิเทศด้านวิชาการของครูโรงเรียนเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แจ่มจันทร์ ปรีชาวนิชย์. (2528). **ปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัชพงศ์ สุวรรณรักษ์. (2526). **ความต้องการการช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์**. ปรินทิพนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. (อัครา)
- ชาลี มณีศรี. (2520). **การนิเทศการศึกษา**. ชลบุรี ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.
- ชาติ พึ่งแสงสี. (2528). **การศึกษาระบบการใช้หลักสูตรของหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัครา)
- ดวงคำ ฐะคำ. (2526). **ความสอดคล้องระหว่างสมรรถภาพของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย กับสมรรถภาพที่คาดหวังตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัครา)
- ถวิล วรรณปก. (2523). **ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดในเขตการศึกษาที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัครา)
- ธีระ รุณเจริญ. (2524). **การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- น้อย ศิริชาติ. (2524). **เทคนิคการอบรม**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2529). **การนิเทศแบบคลินิก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองการพิมพ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2524). **ชี้ทางนักบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : เอส.เอ็ม.เอ็ม. จำกัด.
- บัณฑิตวิทยาลัย. (2528). **รายงานการฝึกปฏิบัติงานการนิเทศและการพัฒนาหลักสูตร เรื่องโครงการพัฒนาครูนิเทศภายในโรงเรียน**. ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2524). **การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร.
- บุญเลี้ยง ศรีสุข. (2529). **วิธีการสอนพลศึกษา**. บุรีรัมย์ : เรวัตการพิมพ์.
- บุญญฤทธิ์ ดงคาเพชร. (2529). **การผลิตสื่อการสอน**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- ประยุทธ์ สาริมา. (2527). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนพลศึกษาเกี่ยวกับวิธีปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นน้ำใจเป็นนักกีฬา ในระดับมัธยมศึกษา**. ปรินทิพนิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสงค์ พิมพ์. (2526). **การศึกษาปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร**. ปรินทิพนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2536). **ประวัติและหลักการพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษร.
- พงษ์ศักดิ์ พูลศรี. (ม.ป.ป.). **การสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร :
 พิงเกอร์ ปรีนส์ แอนด์ มีเดีย จำกัด.
- พัชรี ศิลปไชย. (2524). **ความต้องการการนิเทศของครูพลศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา**.
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิตร ทองชั้น. (2524). **หลักการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒนา.
- ไพฑูริย์ จัยสิน. (2526) **หลักการสอนพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- พอง เกิดแก้ว. (2525). **หลักการและวิธีการสอนพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- มนตรี แย้มกสิกร. (2526). **การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาภายในโรงเรียน**. สงขลา : ม.ป.พ.
- มนตรี ไชยพันธ์. (2526). **บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนภูมิภาคตามการรับรู้ของ
 ตนเอง**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี วิวัฒน์ปฐพี. (2528). **การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศกรมพล
 ศึกษาตามการรับรู้ของครูพลศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- รัชนี้ ขวัญบุญจันทร์. (2526). **เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการ การนิเทศทางพลศึกษาภาคต้น ปี
 การศึกษา 2526**. ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). **วิธีสอนทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.).
- (2529). **ประสบการณ์วิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร : แผนคำสอนฝ่ายเอกสารการพิมพ์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลำพอง บุญช่วย. (2524). **การสอนเชิงระบบ**. นนทบุรี : ชัยศิริการพิมพ์.
- ลิขิต อมาตยคง. (2530). **ความเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ การนิเทศวิชา
 พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหา
 บัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2527). **หลักการและวิธีการสอนพลศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วิจิตร วรุตบางกุล, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุพิชญา ธีระกุล. (2532). **การนิเทศการศึกษา**.
 สมุทรปราการ : ธนิจจุการพิมพ์และโฆษณา.
- วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2528). **หลักการนเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษานิเทศก์, สมาคม. (2538). **คู่มือการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจงเจริญ
 การพิมพ์.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2532). **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
 บริหาร

การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2526). **หลักการนิเทศการสอน**. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์.

สุทัศน์ เหล่าทอง. (2530). **ความต้องการการพัฒนาวิชาชีพของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร คุณานุกร. (2528). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.

อนันต์ เอียวเจริญ. (2524). **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูและครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม. (2527). **ความต้องการการนิเทศของครูพลศึกษา โรงเรียนรัฐบาล ระดับ**

มัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารอื่น ๆ

จรวรพร ธรณินทร์. (2525). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา “วารสารสุขศึกษาพลศึกษา และสันทนาการ”** (เมษายน 2525) : 30

สิริพร บุญญานันต์. (2530). **สภาพปัจจุบันและแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา “วารสารครุศาสตร์”** (เมษายน-มิถุนายน) : 2-6

References

Book

Carl D, Glickman. (1990). **Supervision of Instruction : A Development Approach**. 2nd ed. Massachusetts : A Division of Simon & Schuyter, Inc.

----- (1981). **Development Supervision Alternative “ Practice for Helping Improve Instruction**. Association Of Supervision and Curriculum Development.

Cottle, William. (1960). And N.M. Downine. **Procedure and Preparation for Counselling**. Englewood Cliffe, New Jersey : Prentice- Hale, Inc.

Fchevarria, Santos de percz. **A Study of Inservice Training Needs of Teacher as Perceived by Teachers and Principles of Elementary of puetorico.** Dissertation Avbstrats Internation 42. (September 1981) : 1105-A.

Fleming, partrick Joseph. **Staff Development Needs in Elementary Schools that Individvalize Instuction.** Dissertation Abstracts International 41. March 1981 : 3798-A.

Good, Catter V. (1975). **Dictionary of Education.** New York : Magraw Hill Book Company.

Harris, Ben M. (1975) **Supervisory Behavior in Education.** 2nd ed. Englewood Cliffig, New York : Prentice-Hall, Inc.

Myrie, James and Ida, Webb M **"Why Girles sitout During Physical Education Lesson."** *Physical Education* 57 (November 1965) 75-81.

Nokken, Criow feter. **"Elementary Teacher Attitude and Practices Relating to Physical Education.** "Dissertation Abstractional. (January 1972). 3764-A

Rose, Neagly L, and Dean Evan N.(1964). **Handbook for Effective Supervision of Instruction.** New York : Prentice-Hall.

Saylor, Gaien J, William M. Alexander and Arthru J. Lewis. (1977). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.** 4th ed . Tokyo : Holt-/saunders International Editions.

Wiles, Kimball. (1976). **Supervision for School.** New Jersey : Prentice-Hall Inc.

Wilson, Mork v. **"A Study of the Perceptions of Supervisor by Selected Eiementary teacher."** Dissertation Abstracts Internation 38 (October 1977) : 1858A.

Wilhelms, Fred T. (1973). **"The Key of Better Education. "in Supervision in a New Keys."** Washington DC " : Sixteen Street, N.W.

